

രാസ ക്രീഡ .

ചെറുകുറുത്തു നാരായണൻ നമ്പൂരി.

രംസക്രിഡ .

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി

ഗുണമന്താവ്,

ചൊല്ലുന്നതു നാരായണൻ നമ്പൂർ .

പ്രസാധകൻ,

കെ. എ. അനന്തശങ്കരയ്യർ

ചാൻഷൻ റവന്യൂ ഇൻസ്പെക്ടർ,

തൃപ്പൂണിത്തുറ

1113

1060 പ്രതി]

[വില 8൩.

ടി രജിസ്ട്രേഷൻ ഓഫീസ്, തൃപ്പൂണിത്തുറ.

ഇലപത്രം

പേജ് നമ്പർ	വരി	അക്ഷരം	സൂചന
13	14	അക്ഷരത്തിൽ	അക്ഷരത്തിൽ
17	17	അക്ഷരം	“അക്ഷരം
:	:	അക്ഷരത്തിൽ	അക്ഷരത്തിൽ
19	19	അക്ഷരം	അക്ഷരം
21	18	അക്ഷരം	അക്ഷരം
24	16	അക്ഷരം	അക്ഷരം
45	13	അക്ഷരം	അക്ഷരം
49	9	അക്ഷരം	അക്ഷരം
55	1	അക്ഷരം	അക്ഷരം
57	24	അക്ഷരം	അക്ഷരം
64	13	അക്ഷരം	അക്ഷരം
68	11	അക്ഷരം	അക്ഷരം
78	14	അക്ഷരം	അക്ഷരം
80	4	അക്ഷരം	അക്ഷരം
83	9	അക്ഷരം	അക്ഷരം
88	12	അക്ഷരം	അക്ഷരം
89	5	അക്ഷരം	അക്ഷരം
:	8	അക്ഷരം	അക്ഷരം
:	17	അക്ഷരം	അക്ഷരം

പ്രസാധകക്കുറിപ്പ്.

ശ്രീമൽഭാഗവതത്തിൽ ഭഗവദ്ഗീതയിൽ രാസ ക്രീഡാവർണ്ണനം, കൃഷ്ണാനുപാക്ഷണം, ഗോപികാ ഗീതം, ഗോപീസാന്തപനം, രാസക്രീഡാവർണ്ണനം എന്നു 29 മുതൽ 33 വരെ 5 അദ്ധ്യായങ്ങളിൽ അടങ്ങിയിട്ടുള്ള ദിവ്യകഥകളെ ഗുഹ്യമകർത്തവ്യമായ ബ്രഹ്മശ്രീ ചെറുകുന്നത്തു നാരായണൻ നമ്പൂരിയവർകൾ അഞ്ചു സർഗ്ഗങ്ങളായി 513 ശ്ലോകരൂപം രചിച്ചിട്ടുള്ള “രാസകീഡ” എന്ന ഈ പവിത്രകൃതി വായനക്കാർക്ക് രസാവഹമായിരിക്കുമെന്നുള്ളതിന്നു രണ്ടു പക്ഷമില്ല. ഭക്തശിരോമണികളുടെ ഇടയിൽ അഗ്രസ്ഥാനം വഹിക്കുന്ന ഗോപികളുടെ വിലാപങ്ങളെയും നാച്ചങ്ങളെയും പ്രേമചാതുര്യാഭിഗുണങ്ങളെയും ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന്റെ കേശാഭിപാദസപരൂപധ്യാനത്തെയും പരമഭക്തനായ കവി, വളരെ തന്മയത്വത്തോടും മനോധർമ്മവിലാസത്തോടും കൂടി തന്നിൽ സ്വയംഭവ സ്പർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള പുതിയ ആശയങ്ങളെയും നവനഃഖാലോചനകളെയും കൂട്ടിച്ചേർത്തു ഹൃദയസ്പർശകാംബുജം സങ്കരമായ വൃത്തങ്ങളിൽ നല്ല സരളതയോടും അക്ലിഷ്ടതയോടും പലലാളിത്യത്തോടും കൂടി വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു വായിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ഏതൊരുസഹൃദയനായ പ്രാപഞ്ചികന്റെ ഹൃദയത്തിലാണു് വളരെ ആനന്ദവും അത്ഭുതവും അങ്കുരം

II

ക്കാത്തതു? ഈ കാവ്യത്തിന്റെ ജീവൻ ഭക്തിയാണെന്നും ഗോപികളുടെഭക്തിയും പ്രേമവും ഉപമയററതാണെന്നും വായനക്കാർക്ക് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതാണ്. സജാതീയപ്രാസത്തിൽ നിഷ്പ്രയാസേന ശ്ലോകങ്ങളെ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഈ യുവകവിയുടെ കവിതാവസനയെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു സ്വരൂപം വായനക്കാർക്ക് എളുപ്പത്തിൽ ഉണ്ടാകാവുന്നതിനാൽ അതിനെക്കുറിച്ച് വളരെയൊന്നും പറയാൻ ഒരുങ്ങുന്നില്ല. ഈ കവിയുടെ ആദ്യത്തെകൃതിയായ “ശ്രീകൃഷ്ണസ്മരണം” എന്നപുസ്തകത്തെയും ഇപ്പോൾ രണ്ടാമത്തെകൃതിയായി പുറപ്പെടുവിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ പുസ്തകത്തെയും വായിച്ചുരസിച്ചു, ഉപരി നല്ല നല്ലഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു മുകളിലുവേണ്ട അദ്ദേഹത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുവാനായി അഭ്യർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു ഈകാവ്യത്തെ സജ്ജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

എന്നു പ്രസാധകൻ

തൃപ്പൂണിത്തുറ }
18-3-13 }

കെ. എ. അനന്തശങ്കരയ്യർ.

രാസക്രിഡ .

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി

ഗുണമകർഷാവ്,

ചെറുകുന്നത്തു നാരായണൻ നമ്പൂരി.

പ്രസാധ കൻ,

കെ. എ അനന്തശങ്കരയ്യർ,

ചെൻഷൻ റവന്യൂ ഇൻസ്പെക്ടർ,

തൃപ്പൂണിത്തുറ.

1113

1000 പ്രതി]

[വില 8൩.

ടി രാജാപ്രിൻറിങ്ങ് ഫൗണ്ട്രി, തൃപ്പൂണിത്തുറ.

ഇല്ലപത്രം

ഭാഗം	വരി	അബലം	സുബലം
13	14	നരചെയ്യിൻ	നരചെയ്യിൻ
17	17	അരുതെ	“അരുതെ
:	:	ഞങ്ങളെനി	ഞങ്ങളെ നി
19	19	ഹെ	ഹേ
21	18	സദയം	സദയം
24	16	യൊക്കവെ	യൊക്കവെ
45	13	സുകുമാരി	സുകുമാരി
49	9	മതന	മദന
55	1	മൊഴിയതു	മൊഴിയിതു
57	24	സ്തോത്രം	സ്തോത്രങ്ങൾ
64	13	സ്ഫീതൊഭ	സ്ഫീതാഭ
68	11	ഹെ	ഹേ
78	14	മദ്ധ്യ	മദ്ധ്യ
80	4	മോതിയംലും	മോതിയാലും
83	9	താപ	താപം
88	12	രചിരമാരം	രചിരമാകു
89	5	അരുത	“അരുത
:	8	വെച്ചിരിപ്പു	വെച്ചിരിപ്പു
:	17	മുഖത്തിൽ	മുഖത്തിൻ

പ്രസാധകക്കുറിപ്പ്.

ശ്രീമദ്ഭാഗവതത്തിൽ ഭഗവദ്ഗുണത്തിൽ രാസ
ക്രീഡാവർണ്ണനം, കൃഷ്ണാനേപഥ്യം, ഗോപികാ
ഗീതം, ഗോപീസാന്തപനം, രാസക്രീഡാവർണ്ണനം
എന്ന 24 മുതൽ 33 വരെ 10 അദ്ധ്യായങ്ങളിൽ അട
ങ്ങിയിട്ടുള്ള ദിവ്യകഥകളെ ഗന്ധകർത്തവ്യമായ ബ്രഹ്മശ്രീ
ചൈതന്യനാഥ നാരായണൻ നമ്പൂരിയവർകൾ
അഞ്ചു സർഗ്ഗങ്ങളായി 513 ശ്ലോകരൂപം രചിച്ചി
ട്ടുള്ള “രാസക്രീഡ” എന്ന ഈ പവിത്രകൃതി വായ
നക്കാർക്ക് രസാവഹമായിരിക്കുമെന്നുള്ളതിന്നു രണ്ടു
പക്ഷമില്ല. ഭക്തശിരോമണികളുടെ ഇടയിൽ അത്ര
സ്ഥാനം വഹിക്കുന്ന ഗോപികളുടെ വിലാപങ്ങളു
യും നാല്പത്തിയേഴും പ്രേമവാത്സല്യാഭിഗുണങ്ങളേയും
ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന്റെ കേശാഭിപാദസുപരൂപധ്യാന
ത്തേയും പരമഭക്തനായ കവി, വളരെ തന്മയത്വ
ത്തോടും മനോധർമ്മവിലാസത്തോടും കൂടി തന്നിൽ
സ്വയംഭവ സ്പർശിച്ചിട്ടുള്ള പുതിയ ആശയങ്ങളേ
യും നവനവോല്പേഖങ്ങളേയും കൂട്ടിച്ചേർത്തു ഹൃദയ
സ്പർശകാകംഭവണ്ണം സങ്കരമായ വൃത്തങ്ങളിൽ നല്ല
സരളതയോടും അക്ലിഷ്ടതയോടും പരലാളിത്യത്തോ
ടും കൂടി വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു വായിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ
ഏതൊരു സഹൃദയനായ പ്രാപഞ്ചികന്റെ ഹൃദയ
ത്തിലാണു് വളരെ ആനന്ദവും അത്ഭുതവും അങ്കുരി

II

ക്കാത്തതു? ഈ കാവ്യത്തിന്റെ ജീവൻ ഭക്തിയാണെന്നും ഗോപികളുടെഭക്തിയും പ്രേമവും ഉപമയററതാണെന്നും വായനക്കാർക്ക് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതാണ്. സജാതീയപ്രാസത്തിൽ നിഷ്പ്രയാസേന ശ്ലോകങ്ങളെ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഈ യുവകവിയുടെ കവിതാവസനയെപ്പറ്റിയുള്ള ഒരു സ്വരൂപം വായനക്കാർക്ക് എളുപ്പത്തിൽ ഉണ്ടാകാവുന്നതിനാൽ അതിനെക്കുറിച്ച് വളരെയൊന്നും പറയാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഈ കവിയുടെ ആദ്യത്തെകൃതിയായ “ശ്രീകൃഷ്ണസ്മരണം” എന്നപുസ്തകത്തെയും ഇപ്പോൾ ഉണ്ടാമത്തെകൃതിയായി പുറപ്പെടുവിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ പുസ്തകത്തെയും വായിച്ചുരസിച്ചു, ഉപരി നല്ല നല്ലഗ്രന്ഥങ്ങൾ എഴുതുവാൻ അദ്ദേഹത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുവാനായി അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് ഈ കാവ്യത്തെ സജ്ജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

എന്നു പ്രസാധകൻ

തൃപ്പൂണിത്തുറ }
18-3-13 }

കെ. എ. അനന്തശങ്കരയ്യർ.

രാസക്രിഡ .

ഒന്നാം സ്കൂൾ.

കളകാലകിൽ വണ്ണ്! കൃഷ്ണ! യുഷ്മത്
കളകൈരമാരകൃപാമൃതാർദ്രരൂപം
കളവെന്നിയെ വന്നുവേഗമെന്നൾ -
കളമാംരംഗമലങ്കരിച്ചിടേണം

1

തവനിമലന്താപരവൃണാഭദാ-
സവനവ്യാഭവഴിഞ്ഞചാഭവദ്മം
നവനീതവില്ലോല! രാസലീലാ-
കവനൈസ്സകൃമിയന്നുകൂപ്പിടുന്നേൻ

2

പരിപാവനമാം ഭവൽപദത്തിൽ
പരിചയ്ക്കാരതനായഭക്തനെര്യേ
ഭരിതാപഹ! നിൻ ചരിത്രസാരം
ശരിയായോപ്പവനാരൊരാളുപാരിൽ

3

ഭവദീയവിചാരനൈകയേറി-
ബ്ബവപാഥോധിപരംതരിച്ചഭക്തർ,
ഭവതാരക! നിൻ ചരിത്രമീണ്ടാൻ
വിവരിച്ചാൽ ശരിയെന്നുചൊല്ലുമാവോ!

4

തുടരേണ്ടതെവണ്ണമെന്നു, മേററും
സ്വർഗ്ഗമായേതുവിധത്തിൽ വെണ്മയെന്നു,
തടവതുമെഴുതെസംഗ്രഹിക്കേ-
ണ്ടിടമേതെന്നു മിവന്നറിഞ്ഞുകൂടാ

5

പരമേഷ്വരപുറംബിനിക്കുഗീരിൻ
പരദൈവതപപദംകൊടുത്ത നീതാൻ
പരമെന്നുടനാവിൽ വന്നിരുന്നെൻ
പരമാത്മൻ! പറയിക്കുഭംഗിപോലെ

6

മധുമദ്യനനായ നിൻ ചരിത്രം
മധുരപാടിതമീവിനീതഭക്തൻ
വിധുരാശയെന്നിരിക്കിലും നീ-
യധുനാമായവ! മോദമേറുകെന്നിൽ

7

തെകാർയ്ക്കുമെനിക്കുറപ്പെഴുത്ത -
ണ്ടരുളുംഭക്തരശേഷമാശിഷം മേ-
കരുതുന്നിതവജ്ഞയന്യരെയിൽ
കരുതട്ടേ, യതിചെന്തു നീ തുണച്ചാൽ

8

അതിനാൽ ഭവദീയപാദപത്മം
മതിയിൽ ചേർത്തരുഭക്തി പുറംകൊണ്ടാൻ
മുതിരുന്നു ഭവച്ചരിത്രഭാഗം
കൃതിചെയ്യാൻ, കരുണാകര! പ്രസീദ.

9

ദത്തനാൾ വൃക്കനാരികൾ ഹൃത്തിൽ
രക്ഷം കാമിതമകാശം, മന്ദൻ
പുണ്യമെഴും ചന്ദംഗമിപ്പാൻ
രൂപാക്ഷേഴ് തുക്കരത്തിലേന്തി. 10

രക്ഷനിതുമാമകീനസംഗം
രൂപിപ്പായതു പദ്യമായിടാതെ
താപഭരണഗോപിമാർ തൻ
പരതാം പുണ്യമെഴുന്നമാനസങ്ങൾ 11

സമത്വനിവൻ മദീയലോകം
സനിക്കുന്നതുകാണുവാൻ തരിന്നും
സമാനവിശുദ്ധഭക്തിയെങ്കൽ
സരിപ്പാക്കൊരുതാപമേററിടാമൊ 12

നായതുകൊണ്ടവർക്കത്തൽ -
താ മാലകുറിവാഞ്ചരിതങ്ങൾ
വെററരുളേണമിങ്ങു പങ്കം
വാത്തോരിവരറസംഗയോഗ്യർ 13

താരിലിവിണ്ണുമാത്രവുന്ദാ -
നഭ്രവിഷ്ണുവണത്തു വാസുദേവൻ
നന്ദപനതപമാശുനീങ്ങാൻ
നയാനായ് ചരമാണ്ണിതൻ നടുക്കും. 14

ഹരിതൻഹരിതം ഗുഹിച്ചിവിഷ്ണു
 ഹരിയൻഹരിതായാ ചമഞ്ഞനേരം
 പരിചോടതാഴ്ത്തു പൂർവ്വദിക്കിൽ
 പരിശോഭിപ്പിതു പാരുമപ്രകാരം 16

പ്രകൃതീശപരിയം മകന്ദസവാ-
 സുതാസക്തിയെഴുന്ന ചന്ദനോടെ
 സുതാകൃതിയായ് ലസിപ്പു, കൃഷ്ണ-
 പ്രകൃതം പാരുമറിഞ്ഞു തൽ പ്രിയായ് 16

ഹരിതാഭകലന്നൊരംബരാണെ
 പരിശോഭിപ്പൊരുദാരതാരജാലം
 ഹരിതൻ തിരുമാറണിഞ്ഞൊരാർ-
 പ്പരിചോടത്തുകാത്തിതേടിമിന്നി 17

ഉളിചിന്നിയ പൂനിലാവിൽ മുങ്ങി
 ഞ്ഞളിവാന്നൊരസിതാഭമങ്ങൊരേടം
 ലളിതസ്തിത കാന്തിമണ്ഡലത്താൽ
 നളിനാക്ഷൻ ഹരിപോലൊലാലസിപ്പു. 18

പലവല്ലികുലങ്ങളാമുകന്ദ-
 നാലാലു സ്വാഗതമോതിടം പ്രകാരം
 മലർപുഞ്ചിരിതുകി കാണനാണേ
 കലകന്യാജനമെന്നപോൽവിളങ്ങി. 19

കരുണാകരസന്നിധാനമുഖം
 പെരുങ്കുടികുതിരിൽ മഗ്നനെന്നപോലെ
 തരുപങ്ക്തിതടങ്ങു തേങ്ങിത്തുങ്ങ
 വിരതോടാടിയണങ്ങുമുദവാതം 20

അടവീതലനാഭിയായവാപി-
 തടശോഭാകരചാരുസാരസങ്ങൾ
 സ്ഫുടമായിത കൂപ്പിടുന്നു ഗോപി-
 വിടനാം കേശവനീശനെന്നുനൂറ്റു 21

ഇടയിൽ കുമ്പുളങ്ങളും സുഹൃത്തും
 തടവുപോലെ വിടുന്നതിന്നു കാണുമു
 ഇടയക്കുടയോരു നാഥനെക്കു-
 ണ്ടുടനത്യുത്സവമാണെഴുന്നപോലെ 22

പുളകപ്രദമായ് മുകുന്ദനതു-
 നളവാവേണവിനൊത്തിടം ശുതിക്കായ്
 കളകുജിതമഭ്യസിച്ചിടുന്നു
 ഗളസംശുദ്ധികലൻ കോകിലങ്ങൾ. 23

കരികാർമ്മുകിൽ വർണ്ണദർശനത്താ-
 ലരിയോരുത്സവമാന്തോഷമോടെ
 പരിനത്തനമാടികേകിവഴ്ത്തും
 പരിചിൽപീലിവിടത്തിനിന്നുമേന്മൽ. 24

തരുവാൻ കഴികളിൽ തെളിഞ്ഞുപാകും --

ഒന്നാമതാൽപക്ഷികളുക്കുരങ്ങളെ നേ

തിരുവാൻ മുഖം അഴിപ്പുവാൻ

പൊരുത്തുകൊന്നപൂരിതപ്രണാദം

25

ഹരി, വൻകരി, ദീതി, യററമേററം

നരി, മാ, നീളം വെച്ചുതുവട്ടം

പരിപന്നിതവിട്ടുകേളിയാടി

ഹരിതൻ വൈഭവമുണ്ടു വനത്തിൽ

26

അമിത്തമുള്ള വിന്യസാദം --

ഭരമീഷി ചുവർപ്രാദം ചാടി

മുരളീനിനദം ചൊഴിച്ചുനിന്നു --

നരവിന്ദാക്ഷനനംഗസുന്ദരാംഗൻ.

27

സരസം പ്രണയപ്രശംസിയാകും

മുരളീനിസ്തപനമീവിയം മുഴങ്ങി

പരമാഗ്രമകൃത്യബലാഗാപി --

നിരതൻ കരണ്ണപുടങ്ങളിൽ കടന്നു

28

അവർത്തനകതാരിലപ്പൊഴു --

നവയാമേറിയ ഭവനങ്ങളെന്തോ?

നവരംഗവിശേഷ സുന്ദരാംഗൻ

അവരാഗോക്തികളെന്തുരപ്പതാമൊ?

29

വായുവിൻ, വായുവിൻ, വായുവിൻ / മിമാസൈ
തരുവൻ നിങ്ങളുടെ വാണരീതിങ്ങളെല്ലാം
അരുത പരിതാപമെൻ പ്രിയൻ -
ജ്ഞാതര ക്ഷണിയി യായി ഓനിരിക്കെ. 30

രവിജാഭാസിനിങ്ങളെന്നാരുനാൾ
വിവിധശ്രീധകൾ ചെഞ്ചെ, ഭസ്മവകുൽ
അവിടത്തിലണയ്ക്കു പൊന്നതെല്ലാ-
മവിതകൾ പരമാത്മമാക്കിടാം ഞാൻ 31

ചെറുതായുവന്നു കൈതവംഞാ-
നരപത്തുശതം നടത്തിയാലും
അരുതിപ്പെട്ടുമാ പ്രിയം നമുക്കെൻ
നരപതൻവാണികളെ! നിനക്കിലേതും. 32

തെകാലമിതൊക്കെ യാക്മുണ്ടാ-
യുതമാറുണ്ടതു പിന്നെയോപ്പുതു :ണ്ടാ?
കരുതായുതു ലേശ മെൻനിലകു -
ജ്ഞാതമാറതെന്തറിഞ്ഞുകൊണ്ടു നിങ്ങൾ. 33

വരികെൻ വചനത്തിൽ വിശ്വപസിച്ച്-
നരികിൽ കാമിതമൊക്കെ യേകവൻ ഞാൻ
പരിശുദ്ധവിടാം നവാനുരാഗം-
ശപരിമാദേ' മമവാക്കു സത്യമല്ലോ. 34

മനമേവനനന്യലക്ഷ്യമായേന
 മനനത്തികവമനാചിദനാ
 വിനഭിതിവിദാമവനം, നിത്യം
 വിനതനാക്ഷിവിനിഷ്ടദാസനല്ലൊ 35

മമ മായ നിനക്കിലാക്ഷമേദാ
 ശ്രമമാനാലുജയ്യതനെയെന്നാൽ
 ശമമോടിവനെബുജിച്ചുവാഴും
 വിമലനാഭൊടതിന്നു തോലിതന്നെ 36

കളവേണരവം ചെവിക്കുകപേ-
 കളവാ “കുഞ്ജനിവണ്ണമോതിനമ്മെ
 കളവെന്നിവിളിച്ചിടുന്നു” വെന്നാ--
 ണിളമാൻകണ്ണികളോത്തതി പ്പോപാലെ. 37

പരമീയലകത്തെയൊക്കെ മുൻപോ-
 പരമാക്കും മഹനീയവേണനാഭം
 സരസം വ്രജസുന്ദരീജനം കേ-
 ടരമാനന്ദവിമോഹമഗ്നരായി. 38

ഉടനേനിജഃഗഹകൃത്യമെല്ലാം
 തടവേതുംഗണിയാതെവിട്ടതള്ളി
 അടവിതലമെത്തുവാൻപിടഞ്ഞു-
 ല്ലുടമായ് പാഞ്ഞിതുരാവിലാവധൂക്കൾ 39

ചിലർഭൂഷയണിഞ്ഞുകൊണ്ടുനിൽക്കും
നിലയിൽകേട്ടിതു മോഹനപ്രണാദം
അലമാനിലാവിസ്മരിച്ചുമണ്ടി-
നിലയംവിട്ടതിമോഹമാണ്മനം.

40

ഒന്നാരിയെടുത്തകാഞ്ചി കണ്ണെ
നിരുപിക്കാതെയണിഞ്ഞു മേകുഹാരം
വിരട്ടതാടരതന്നിലും ധരിച്ചി-
ട്ടുരകെരതുഫലമാണ്മനംകൊണ്ടുമണ്ടി.

41

മുഴുപട്ടറവുക്കുയിട്ടിടാൻ തൻ
മുഴുകെയൊന്നതിലിട്ടൊരുത്തിനില്ല
മുഴുഗാനമഹൊ ശ്രവിച്ചുമോഹാൽ
യദുവംശോത്തമനെക്കുറിച്ചുപാഞ്ഞു.

42

പര,യമ്മഷികൊണ്ടുനത്രശോഭാ-
ദമേററാൻമുതിരുമ്പൊളുക്കുകേട്ടാൾ
മരളീരവമപ്പൊഴായതാപ്പി-
പരമാം തൻമുഖമേൽതുടച്ചു പാഞ്ഞാൾ

43

ഇതരാംഗനപൊട്ടുതൊട്ടുകൊൾവാ-
രതകം സുന്ദരകുങ്കുമം ഗ്രഹിക്ക
ദുതമപ്പുത വേണുനാദവിധി-
പ്രതയായ് കണ്ണിലണിഞ്ഞുകൊണ്ടുമണ്ടി

44

ഔസുന്ദരി ഗോകുളേകുറകു-
 ന്നൊരുനേരത്തവിചാരിതപ്രകാരം
 പുരുഷോത്തമ ഗീതികേട്ടുമോഹം
 ചെയ്തുകിട്ടാത്രമെറിഞ്ഞു തുർണ്ണമോടി. 45

ഹരിണാക്ഷിയൊരുത്തി ചാലുകാച്ചി-
 പ്പരിഃചാടങ്ങിനെ വാണിടുന്നനേരം
 തപരിതം മധുരസ്വപനം ശ്രവിച്ചാ-
 ഹരിവീക്ഷാൽസുകയായ് വനംഗമിച്ചാരം 46

സരസം സുമമാലയൊന്നുകെട്ടി-
 സ്സരളം വാർമുടിയൊട്ടലങ്കരിക്കെ
 വരനിസ്വപനവശ്യയായി മാല്യം
 തരസാ കാതിലണിഞ്ഞൊരുത്തിപാണയ്ക്കു. 47

കുളിയാൽനനവാൻ ചേലമാററി-
 ഞ്ഞളിവോടന്യമുടുത്തിടുന്നവారిൽ
 ലളിതാംഗിയൊരുത്തി കേട്ടുഃവണ്മൂൽ-
 ഗളിതംസ്വപനം, മലകാരമോടി. 48

അരയിൽ ചെറുമുണ്ടുടുത്തു തൈലം
 വിരവിൽ തേച്ചുകുളിച്ചിടുന്നനേരം
 മുരളീനിനദം ശ്രവിച്ചുകേറി-
 തപരയാപാഞ്ഞിതു മറെറൊരുത്തിമോഹാൽ 49

പ്രിയനാത്മപുത്രനാൽ
 ത്താൽ മുഖനൽകിയപ്പോൾ;
 നരമഹാ! ശുചിച്ചു നീഭേ,
 മ! പുത്രനെയിട്ടുതന്നെമണ്ടി 50

നാത്തുവരാംഗിയേകയ്യുൽ
 സാല്യാസവിലാസമായ വസിക്കെ
 സ്വരമൊന്നു കേട്ടു പാഞ്ഞാൻ
 നവിട്ടു, വനമ്പരന്നുനില്ലെ 51

പ്രവിവല്ലഭന്റെ പാദം
 മാദനനിജാങ്കഭാഗമേററി
 തിൽ തടവുവെച്ചൊക്കേട്ടാൻ
 വൺസ്വരമങ്ങടൻ ഗമിച്ചാൻ 52

നസ്ഥലിയിൽസുഗന്ധധൂപോ-
 ണ്ടാക്കിവസിക്കുമേകനാരി
 ഗാനവിലീനയായിബോധം
 മമവിട്ടുപലായനംതുടന്നാൻ 53

ർ പോവതിനൊത്തിടാഞ്ഞുഹോ! നി-
 നെച്ചേതസി ചത്തശുദ്ധിയോടും
 സാദരതയുതപമാനാ-
 യിൽ താൻലയമാൻമുക്കിനേടി. 54

വൃജസുന്ദരിമാരശേഷമവം

സ്വപ്നനയമ്മമിതൊക്കെ വിസ്മരിച്ചു്

അജനാം പതിവാണിടുന്നിടത്തം-

ബുജബാണാൽ കളായണങ്ങൾ തുർണ്ണം

55

ഹരിസംഗമമൊന്നിനായ് സമസ്തം

പരിവർത്തിച്ചൊരു ഗോപികാജനത്തിൽ

അരിശത്തൊട്ടു മാമനൈശ്ശബാണം

പൊരിയാൻ, കൃഷ്ണനരിന്ദമൻ നിനച്ചാൽ

56

പരമേശ്വര! ഹാ! ഭവാന്റെ ലീലാ-

പരമാകുപൊരുളോർത്തറിഞ്ഞു കൊൾവാൻ

പരമാന്യനകൂട്ടമോ ഭവാൻ താൻ

പരമാർത്ഥം തെളിയിക്കുകെൻ വചസ്സിൽ

57

ഗുണികൾക്കുമഹാ! ലഭിച്ചുകൊൾവാൻ

പണിയാമിപ്പൊരിയോ വസ്ഥനേടാൻ

ക്ഷണികാത്മകഭോഗലോലതനപി-

മണിമാക്കുങ്ങിനെ സാധ്യമായ് ഭവിച്ചു?

58

നിരുപിക്കിലതീന്ദ്രിയങ്ങളല്ലൊ

പുരുഷേതിത്തികവാൻമാനസങ്ങൾ

കരുണാകരലീന പിത്തമാരാ-

യരുളുന്നോരിവർ ഭക്തിസത്വമാരാം.

59

സ്തവചീരശരങ്ങളേറ്റു ഗാഢമാ-
തുമമാരാകിയ ഗോപനാരിമാരെ
പരന്നുനീക്കത്തുകണ്ടു; ചിത്രം!

പര, മെന്നുള്ളൊരുഭാവഭേദമോടെ

61

മലമറവർ തന്നഭീഷ്ടമേകാ-
നലമാഹന്ത ദൃഢം നിനക്കിലുംകേൾ
വിചസസ്തിതനായിനിന്നു സാധുപി-
കലധർമ്മങ്ങളെയോതിനാൻ മകന്ദൻ.

62

“അതിഭീമവനം, നിശീഥകാലം,
സതിമാർ നിങ്ങളിൽതൊക്കെയോർത്തിട്ടന്വാരം
മതിമേപന്റുന്ന്; ഭദ്രമല്ലേ?

സതിമാരേ! വദ വന്നതെന്തിനെന്നായ്

62

കരണീയമെന്നിക്കുപാക്കിലെന്ത-
ണരചെയ്യിൻ കമനീയഗാത്രിമാരേ!
കരളിൽ കവിയുന്നുമോദഭാരം
പര, മീനിങ്ങളുടെ ദർശനത്തിനാലെ.

63

അതുനല്ലതു്, പക്ഷേയീക്കൊട്ടംകാ-
ടതുലം ഘോര, മെഴുന്ന് വൻമൃഗങ്ങൾ;
അതുകൊണ്ടിവിടത്തിൽനിന്നുടൻ പോ-
വതുതാൻനന്മ; ഹിതോക്തികേൾക്കുന്നിങ്ങൾ. 64

പ്രിയരും, പിതൃമാതൃപിതൃവും, സു-
പ്രിയരാം പുത്ര, മിത്ഥുനങ്ങളെല്ലാം
നിയതംതിരയ്ക്കും വൃജത്തിലെങ്ങും
രയമോടായതു കൊണ്ടു പാകനീങ്ങും.

65

ഉടനേഗ്രഹമെത്തി ദർശനപാദം
തടവിത്തൽപരിചയ്ക്കു ചെല്ലു ചാഴ്ക;
സ്ഫുട, മാസ്സതിമാക്കൊരസ്യനൊത്തു-
ഉദിതവാടോക്കിചെമ്മാ! മഹാപരാധം

66

കണവന്റെ കരൾക്കകത്തു നീറും
വ്രണമെന്നെന്നു മുണങ്ങിടാതെനില്ക്കും
ഉണവാമറിയാൻനിടാതെ സാലപി-
ക്കണയാസൽ ഗൃതിയെന്നുനീതിയല്ലെ.

67

സ്വപയമാതൃനാം, വയസ്സനാം, ഭു-
ഷ്ട്രിയനാം, ഭർഗനാം, ജഡാത്മനാവാം
പ്രിയ, നെങ്കിലുമെന്തു സാലപിയാൾക്കെ-
വ്യയനാണായവെന്നുമാത്മതുച്ഛൻ

68

അയശസ്സ്, ജിഹ്വപ്സ, ശുദ്ധിഭോഷം.
ഭയ, മെന്നിവകയേറാമേറുമല്ലെ
നിയതം സതിമാക്കു ജാരസംഗ-
പ്രിയ, മാച്ചാ! കൊതിയാഴ്ക്കതിങ്ങൊരാളും.

69

അഥവാവനശോഭകാഞ്ചനമതിഭൂതം
പ്രഥമാനാഗേികളിങ്ങവനതില്ലോരും
വൃഥയെന്നിയെകണ്ടുകൊരുകകാടിനേ-
കഥനീയാകൃതിനിങ്ങരനിർമ്മിതംകം

70

അവനീരഹപത്നീകൃത്യകാശ്ചി-
ങ്ങവനമോത്തമശീഷ്ണരായിലാനീം
അവലോകനതു ക്ഷിയേകിനിൽ പൂ
നവകാന്ത്യാവിനയത്തൊടെന്നപോലെ.

71

നിജശാഖകളായ് വളർന്നുനോ
ഭജകൾക്കുള്ളിൽ വിടർന്നുപുക്കളേന്തി
ഭജനീയവനാംബുജാത്മജാസ-
ഭജനംചെയ്തു വിളങ്ങി ചന്ദ്രകണ്ഠം.

72

തളിർപൂണ്ടലരിട്ടെഴും രസാല-
ക്കളിൽവന്നറിയ നല്ലവല്ലിവർഗ്ഗം
തെളിവോടവയെപ്പുണർകാണിൻ
നളിനംനാണമിയന്ന കൺകളാലെ.

73

അതികോമളനായ് വിളങ്ങിനില്ക്കും
മതിയാൽപാശരാജ പാൽപയോധിയായി
അതിൽമുങ്ങി നിവർന്നുനോലീ
പ്രതിനാശാഭകലൻ കാടുകാണിൻ.

74

കയിലിൻ കളുരുതിതങ്ങൾ കേൾപ്പിൻ
 മയിലിൻ മഞ്ജള നന്തനങ്ങൾ കാഞ്ചിൻ
 കയിൽ വാണികളേ! പരം സുഖം ന-
 നയിൽ മറ്റും പലതും രസിച്ചു കാഞ്ചിൻ. 75

സകലപ്രണയൈകധാമമാമെൻ
 നികടേവനോരണിങ്ങൾ തന്നാഭീഷ്ടം
 അകളകേതരംമമപ്രസാദ-
 ത്തികവെങ്കിൽ ശരി, ഞ്ഞുപ്രസന്നനായോൻ 76

ശ്രവണാദികൾചെയ്തുകുന്നുവാഴ്-
 നവനെന്നിൽ ദ്രവമാകുമന്തർഗ്ഗം
 ധ്രുവ മെന്നിടത്തിൽ വാഴ്വോൻ-
 ജ്ജവലോപാൽപ്രമദിക്കുമെന്നെയോക്കാ. 77

അതിനാലുടനേ ഗമിക്ക ഗേഹം-
 പ്രതി ധർമ്മങ്ങളുമാവരിച്ചു നിത്യം
 പതി സേവയോടും മദീയഭാവ-
 സ്തൂതിയോടും നിവസിക്ക ഭൂമുണ്ടാം” 78

സുരവിമിയിൽ വനാണത്തെ നാനാ
 സുരസിലംകളാദിയായ ലോകം
 പരമിന്നിതു കേട്ടിടേണമെന്നാം
 പരനന്നോതിയ നീതിവാക്യസാരം 79

അതിവേഗനയേറുമാനംഗാ-
 കൃതിയാമപുതനോതിടുന്നകേട്ടു
 ഗതിയററഴലാഴിയിൽ പതിച്ചാ-
 മതിനേരാന നമാർ വലഞ്ഞിത്തേററം 80

മുവടയഭിലാഷവേരുക-
 നവയാം വാക്കുകളീവിധംശ്രവിക്കെ
 അവർത്തനമേറെവാടി വെയ്ലേ-
 റവശതപം പെരുകുന്നപൂക്കൾപോലെ 81

ഒരുവാക്കുമരക്കവാൻകഴിഞ്ഞീ-
 ചുരുകീ ചിത്തമവക്തശ്രവായി
 ഇരുകൺചഴിവാൻരോജകുന്ദേ
 പുരപത്രാവലിമാച്ചൊലിച്ചുവീണു. 82

പെരുതാകിയ കാമ വഹ്നികത്തി-
 ടുരുതാപാത്തിയൊടൊട്ടു നിന്നുപിന്നെ
 അരുണാധരിമാരിവണ്ണമോരോ-
 പരുഷം ചൊല്ലിവലഞ്ഞുനിന്നു കേണാർ. 83

അരുതേ, വെടിയൊല്ല ഞങ്ങളെനി-
 ക്കുരുണം ദീനശരണ്യനല്ലയോ നീ.
 അണാമധുചേർന്നിൻപദാബ്ജേ
 ധരവു വണ്ടുകൾ ഞങ്ങളോത്തുകൊൾക. 84

കൃപയറു ഭവാനിഹണ്ണമാരോ
 നപരാധം തവദാ സിമാരിലേററി
 അപവാദമുരപ്പതെങ്ങൾകർണ്ണ
 നിപതിച്ചു വിഷലിപ്തമാംശരംഭോൽ 85

പതിസേവനമാദിയായനാനാ-
 സതിധർമ്മങ്ങൾ ഭവാനുരച്ചതെല്ലാം
 എതിരറ്റഗുണങ്ങൾ തന്നെ, യെന്നാ-
 ലതിവെക്കങ്ങിനെ ഗണ്യമായിടുന്നതു 86

ഉലകങ്ങളിലുള്ള ധർമ്മമേതും
 വിലവെക്കായിലുമങ്ങയാശ്രയിച്ചാൽ
 മലമാകെയകറ്റി രക്ഷപെയ്യും
 നലുമാടങ്ങിതു നിൻപ്രതിജ്ഞയല്ലോ 87

സകലാത്മകനാം ഭവാനൊരാൾതാ-
 നകളങ്കപ്രിയ ലോകബന്ധവെന്നായ്
 അകതാരിൽ നിനപ്പുസംശയത്തിൽ
 ശകലംപോലുമൊഴൊതെങ്ങങ്ങളെല്ലാം 88

തനയൻ, കണവൻ തുടങ്ങിയെല്ലാം
 വിനരക്ഷുള്ളൊരു മൂലമെന്നതുള്ളി
 ഘനവർണ്ണ! ഭവാനിലാശപാച്ചി-
 ജനമങ്ങെസ്സവിധത്തിൽ വന്നതല്ലോ. 89

യകൃപാദിഭേദകമെന്നാ-
 മംബം ഭവനത്തിലെന്നുറച്ചു

ശപര! നിന്നെയാശ്രയിക്ക-
 ഞരക്കൈവടിയൊല്ല ദീനബന്ധു!

90

സംഗമമേ കൊതിച്ചുഴുന്നോ-
 തൻ വാഞ്ചിതമായ വല്ലിയേ നീ

ദക! നിഷ്കൃപാ കൃപാണം
 ന്! വീശിമുറിക്കിപ്പൊക്കുഷ്ടം

91

വാൾവരെയും ഗൃഹത്തിലേറും
 മപുണ്ടുവസിപ്പൊക്കെങ്ങൊള നീ

ഗംഗ! വശീകരിച്ചു തള്ള-
 നീതിക്കുതക്കുന്നതോനിനച്ചാൽ?

92

തുളതരൂപ! നിൻ പദാബ്ജം
 മവിട്ടു ചലിപ്പതില്ലതെല്ലം

പ്രതിപോവതെപ്രകാരം
 ഗാപാലക! ഞങ്ങളെത്തു ചെയ്തു.

93

കാമളസർവ്വവശ്യമായോ-
 പാകത്തിൽ വളൻ മാതാപം

മാറുക ഹെ കൃപാംബുദ! തപം
 മം നിന്നധരാമൃതത്തെനല്ലി.

94

അതിനങ്ങനുകൂലനല്ലയെന്നാൽ
അതിയാം തപദപിരഹാഗ്നിയിൽപതിച്ച്
മൃതിഃ പരുമിവർക്കടൻ ദൃഢം, ദൃ-
ശ്ശൃതിയങ്ങക്കുറഞ്ഞിടംകൂടമണ 95

കമലക്കുമിഃതാത്സവപ്രദം നിൻ
കമലാഭംവിലസുന്നപാദയുഗ്മം
വിമനസ്സുകൾത്തങ്ങൾ നിന്റെദാസ്യ-
ഭ്രമമോടംഗ! തൊഴുന്നകൈവിടൊല്ലെ. 96

ഹഹ! മോഹനഗാത്രനാം ഭവാൻതൻ
സഹവാസാദികളിൽ കൊതിച്ചിദാനീം
ഇഹവന്നൊരു തങ്ങളൊത്തുന്നനായ്
വിഹരിച്ചിടുക വിശപമോഹനാംഗ! 97

അതിചാരതയാൻ പുനിലാവു
ഗതികെട്ടോടിന നിന്റെ ചാരഹാസം
ഉതിരുന്നതുകണ്ടനാൾമുതൽ ക്കി-
ക്കൊതിത്തങ്ങൾക്കു വളർന്നതല്ലൊ. 98

അലമീയലകഞ്ഞയൊക്കെമോഹാ-
കുചമാക്കും തവ പുഞ്ചിരിപ്രകാശം
നലമോടിവർത്തന്റെവിത്തവും ച-
ഞ്ചലമാക്കിട്ടു വശീകരിച്ചുവല്ലൊ. 99

ഏരിയപ്രതിതാപമേറുചിത്തം
കരിയുണ്ടെങ്ങടെ ജീവനാകമാനം
പരിപൂതകൃപാമൃതംനിതാനം
ചൊരിയുന്നിൻമിഴിയാൽവശീകൃതങ്ങൾ. 100

ഭവനേശ്വര! നിൻറവീക്ഷണംതാ-
നവലംബംബത! പാരിലേതവനം
അവലോകനവശ്യമായ് ബുദ്ധിച്ഛാ-
രിവരെന്നുള്ളതിലെന്തെഴുന്നുകരം? 101

മലർമങ്കയുമാർത്തിയോട്നിൻ കാ-
ലല രേരംപ്രണയംകലർന്നിത്വം
നലമായ് തുടരുന്നസേവയോർത്താൽ
നിലവിടെങ്ങൾകൊരിച്ചതെന്തുചിത്രം? 102

വിഹഗങ്ങൾ, മൃഗങ്ങൾ, ഗോക്കൾ, ഭൂമി-
ജഹജാലം മുതലായതാകമാനം
മഹനീയഭവത്സപരൂപമദ്യം
ഹഹ! രോമാഞ്ചമൊടാസപദിച്ചുനിൽപ്പു 103

തവചവദികൃഷ്ണമീവ്രജസ്മി-
നിഹമത്തെസദയം പുണർനിടായ്ക്കിൽ
അ പശുതപവിഷംകലർന്നേദേഹം
നിഹസിപ്പാനരുതാഞ്ഞസുക്കൾപോകും 104

ദയനീയകൾനിന്റെരോഗിമാരാ-
കിയങ്ങളുടെക്കഴുമുഷ്ടസ്തനങ്ങൾ
പ്രിയ! നീ കളർപാണിപങ്കജത്താ-
ലയരത്താപമൊഴിച്ചുഴിഞ്ഞിടേണം.” 105

പരിതാപമഹോ! പൊറുത്തുകൂടാ-
ഞ്ഞരിയുന്നള്ളാടുഗോപിമാരശേഷം
ഹരിതൻതിരുമുമ്പി ലവമോരോ-
ന്നരിയാടിട്ടു കരഞ്ഞു കൊണ്ടുനിന്നാർ 106

വനമാലിമുകുന്ദനനുഗോപി-
ജനമേവം ചിരമശ്രുവാത്തുനിലേക്കു
മനമേറെയലിഞ്ഞുമാഴ് കിനാനരം-
ക്കനമറാശ്രിതവത്സലൻമുരാരി. 107

ഉടനോടിയവർക്കടുത്തണഞ്ഞുൽ-
ക്കടമായ് വാടിടുമശ്രുധുതുടച്ചു
തടവെന്നിപ്പുണൻ പൂർണ്ണരാഗം
തടവുമോഹനവാക്യമേവമോതി. 108

“കളിയായിവനോതിടുന്ന കേട്ടീ-
‘യളിവർണ്ണൻബതരാഗഹീന’നെന്നായ്
ലളിതാംഗികളേ! നിനക്കിലേതും
പൊളിയല്ലെൻകഥകഷ്ടമായ് ബുദ്ധിക്കും 109

കളവാണികളേ! കരഞ്ഞുനേരം
കളയൊല്ലേ, ബതപോയകാലമതും
കളവല്ലതിരിച്ചുവന്നുപോ
കളമാംമട്ടിൽ നമുക്കുകേളിയാടാൻ 110

വിലപിച്ചു വിലോപനംപൊഴിക്കും
ജലധാരാധരികളു കണ്ടിദാനീം
ഖലകാലമിവൻറമാനസം ഭ-
ബ്ബലമായ് ഹന്ത! നരൂങ്ങിടുന്നന്തറായ് 111

എതിരറെരാരുകാന്തി ചിന്നമോമ-
ന്മതിതോല്ക്കുന്നൊരു നിങ്ങൾതൻമുഖങ്ങൾ
അതിതാപഭരാൽ കരിച്ചിടൊല്ല
ഹതിയെൻജീവന വന്നുകൂട്ടമെന്നാൽ 112

മമമുന്നിലണഞ്ഞയെഴുന്നൂരി-
രമ നീയാംഗികളായ നിങ്ങളേതൊൻ
ഭ്രമമെന്നിവെടിഞ്ഞ മക്കുവാൻകേൾ-
ശമമേരുന്നമുനിപ്രവീരനാണോ? 113

അതാമലരാഗമെങ്കൽനിങ്ങൾ
കിതനാൾവാച്ചതുപാപലങ്ങളായി-
ചതുരാംഗികളേ! വളൻകാണാൻ
കരുതത്താൽ വിപരീതമോതിനേൻതൊൻ. 114

രതിയും ഗതികെട്ടുപോക മാറു-
 കൂട്ടി സൗന്ദര്യനികേതനങ്ങൾ നിങ്ങൾ
 എത്രവിലപ്പെട്ടു കണ്ടിടാഞ്ഞെൻ
 മതിയേറുളൊരു വേവലോക്വയ്യേ. 115

ഇതറിഞ്ഞൊരുമാത്രയും വൃഥാവിൽ
 ഗതമാക്കാതിടചേർന്നിന്നുകൊണ്ടു്
 ചിതമാംപടികേളിയാടണം നാം,
 ഇതരവും കഴിയുന്നു മെല്ലെ മെല്ലെ. 116

രമണീയതരം ഗുണങ്ങളോടൊ-
 ത്തമലാകാരമിയന്നനന്യ ഭംഗ്യാ
 സമമെന്നിലസിച്ഛിടുന്ന കാടിൻ
 ക്രമവുകണ്ടു നമുക്കു സഞ്ചരിക്കാം” 117

സ്വയമേമധുരാത്മകങ്ങളാകും
 നയമേറുന്നൊരു മാധവന്റെ വാക്യം
 നിയതം വ്രജലോകസുന്ദരീസ-
 ബദ്ധചിത്തങ്ങളെയൊക്കവെമയക്കി. 118

സരസീരഹലോ ചനാജനത്തിൻ
 കരളേതും കളവേശിടാതുടൻതാൻ
 പരമാത്മതസൗഖ്യമാൻചേതാ-
 ഹരനാം കേശവനോടു ചേർന്നിണങ്ങി. 119

കരമോടുകരം പകർന്നു മററം
സരസംമെയ്യൊട്ടാമയ്യ ചേർത്തുനിന്നും
വരച്ചുബനമാവരിച്ചുമേവാ
തരസാകേളികളാടുവാൻ തുടന്നാർ. 120

നിശ്ചയനവോദ്ധതന്റെ പൊട്ടാം
ശശഭൃത്തങ്ങളുമുതിർത്ത വെണ്ണിലാവിൽ
വിശദം വനഭംഗികളുഹർഷാൽ
ഭൃശമാഗോപികളുമഭാസ്യരായി. 221

വരിവളുവലഞ്ഞുമണ്ടിടം നൽ
പുരികൃന്തൽക്കകമാവിടൻപൂക്കൾ
പരിചോടുപറിച്ചു കോർത്തണിഞ്ഞും
ഹരിയോടൊത്തവർ കാണനെടന്നാർ 122

ചിലർപാടിയപാട്ടുകേട്ടുലോകം
വിലയംപൂകിസുധാർണ്ണവഹൃദത്തിൽ
ചിലരാടിയ നർത്തനങ്ങളാല-
ന്ന,ലമാരംഗ മനംഗരംഗമായി 123

ധ്രുവ മീഹരി തന്നിലേരമിക്ക-
നവനെന്നാലുമുയർന്നരാഗമോടെ
നവനമ്ബിലാസമാടിയൊ സ്മി-
തിവഹം ചേർന്നരമിച്ചു ഹന്തചിത്രം! 124

അവിടെപ്പതുപാംഗനാജനത്തിൻ
സവിയേ സന്തതിയായ വാസുദേവൻ
ദിവ്യചുഴുമുഖക്കരം തൻ നടുക്കായ്
ചെയിതുകൊ ശശിചോലെയല്ലസിച്ച്. 125

സുരഗംഗയിൽ നീളവേവിടൻ-
മുരവിനങ്ങൾ ചുഴുന്നതിന്റെ മദ്ധ്യേ
വിരവോടുവിളങ്ങിനില്പൊരിന്ദീ-
വരമെന്നോണവുമനിയന്നുകൂടൻ. 426

അതിസൗരഭവാഹിയായിമനം
ഗതിചെയ്യുന്നൊരു തെന്നലേറുകൊണ്ടും
ഉതിരുന്നൊരുരാഗമോടുവല്ലി-
തതിപ്പല്ല, നൊരു വൃക്ഷപങ്ക്തികണ്ടും 127

കയിൽകൂകുവതൊത്തു കൂകിയും,
നന്മയിലാടും പടിയാടിയും, പ്രസക്തം
'അയികേശവ! കാഞ്ചനാട്ടു'മെന്നു-
ണയിലോതിപ്പലനാട്ടുവും നടിച്ചും. 128

കരളിൽകവിയുന്ന കെരളകത്തിൻ
ഭരമോടാസ്യസരോരുഹത്തിൽനിന്നും
സുരസേവിതമാർ മരന്ദധാരാ-
സ്ഥരമാം പുഞ്ചിരിസന്തതം പൊഴിച്ചും. 129

അസമാധുശരങ്ങളോരൊന്നെണ്ണി-
 ന്നസമം വേദനയാൻ വീഴ്ത്തു വീഴ്ത്തും
 അസകൃൽകലകംഭമേറിയേറും
 പ്രസരിപ്പോടുമുകന്ദനെപ്പണന്നും. 130

വിലസും മുഖകാന്തികണ്ടു, വണ്ടിൽ-
 കല, മഠഭോജമിതെന്നുറച്ചുകൈ
 നലമോടു കളിക്കുവാൻപരിച്ചാ-
 ലജലജംകൊണ്ടവയെസ്സദാ തടുത്തും. 131

പുളിനങ്ങളിലുള്ള രാജഹംസാ-
 വളിതൻയാനവിശേഷഭംഗികണ്ടു
 തളിർത്തേറതനക്കളായ വണ്ണം
 തെളിവോടാനടയഭൃസിച്ചുകൊണ്ടും 132

ഇളകിക്കവിയും വികാരമോടും
 പുളകംപൂണ്ടവർ കൃഷ്ണനൊത്തിവണ്ണം
 അളവറവിധം കളിച്ചുപോക-
 ന്നളവിൽപെന്ന് കളിന്ദജാതടത്തിൽ. 133

തെളിവാൻ നദീജലത്തിൽമുങ്ങി-
 ക്കളിമേറും പടിവന്നതെന്നലേറും
 പുളിനത്തിലിരുന്ന് ഗോപിമാരെ-
 ത്തളിനേർവണ്ണനുമേറിടുന്നഭംഗ്യാ 134

അവലോകന മഞ്ചഴംവിലാസം
 ഭവനോന്മാദകഗാനഭാവനാഭരം
 നവനാമസുഭാഷിതങ്ങളുൾ-
 ധരിച്ചാലോ വിലസുന്ന മനുഷാസം 135

സ്തനകേശകരോരുവസ്ര സംസ്കർ-
 ശനമാലിംഗനാമന്നിതൊക്കെയൊലും
 അനഖൻ പശുപാലനാരിമാർത്തൻ
 മനമാഹന്ത! ഭൂശം വശീകരിച്ചു. (യശകം) 136

‘അഭിരൂപതമൻമുരാരിനമ്മൾ-
 ഞ്ങിമർശാഭികളാൽ വശത്തിലായി’
 അഭിവാഞ്ചിതലബ്ധമാരിതേ-
 ട്ടഭിമാനോലതമാംമനസ്സോടോത്തു. 137

വരവർണ്ണിനിമാംഹംകരിച്ചി-
 ത്തരമാരോന്നനിനപ്പതോർത്തറിഞ്ഞു”
 അരവിന്ദവിലോചനൻകൃപക്കാ-
 കരമാംഹൃത്തിൽ നിനച്ചിതിപ്രകാരം 138

“മമസംഗനിമിത്തമായിവണ്ണം
 കമനീയാംഗികൾതന്നഹന്തവാച്ചാൻ
 ക്രമാലു, മരകപോലുമേനി-
 സ്തമനാ, വൈരിയതെന്നനിർദ്വിശംകം. 139

ഇവരിപ്പൊരുളോർത്തിടാതെകാമോ-
 തഭവമാംവന്മദമാൻഹംകരിച്ചാൽ
 അവസാനമിവർക്കു ഭീമമാകും
 ഭവമൊത്തൊരു വിപത്തു സംഭവിക്കും. 140

മമഭക്തജനങ്ങളേതുഭാവ-
 ക്രമമൊക്കിലുമെന്നെയോർത്തുകൊണ്ടാൽ
 ശമലങ്ങളുക്കറി സാഗ്രസൗഖ്യം
 ശമമോടേകണമെന്നിതെന്റനൃത്യം 141

അതിനാലുടനാചഭണ്ണിപാതാൽ
 ക്ഷതിവന്നേല്ലുവതിന്നുമുന്യതന്നെ
 മതിതന്നിലെഴുന്നാഫന്തനീക്കി-
 ഗ്ഗതിയേകേണമിവർക്കു മംഗളാത്ഥം.” 142

കരുണാകരനാം മുകുന്ദനേചം
 ത്വത്വമുള്ളത്തിലുറച്ചുടൻ തദാനീം
 ത്വത്വനേത്രകൾ നോക്കിനില്ക്കു ചതാൻ
 വിരുതോടത്തുരുമാംവിധം മറഞ്ഞു. 143

മറക്കാവെന്നുള്ളൊപ്പുറിയപൊരുളെന്നരമഖിലം
 മറ,നീ'ഗ്ഗോവിന്ദൻപ്രിയതമനെന്നിങ്കേരവശഗൻ'
 ഉറച്ചുങ്ങീവണ്ണംപ്രമദകൾമദംപുണ്ടസമയം
 മറഞ്ഞാൻതന്മായാമഹിമയിലുടൻതന്നെഭഗവാൻ

ഒന്നാം സഗ്ഗം കഴിഞ്ഞു.

- 636 -

പ്രിയതമമഖിഷലശഭ്രദീപം
ദയയിയമൊത്തപാലിത്തതുടപായനരം
ഭയഭരിതതമൊവൃതാസ്ഥമാരാത്
സ്വപനമവർത്തങ്ങളിൽ മഴഴ് കിന്നിന്നിഷ്ഠനരം 2

പെരുകിയപരിതാപമേറുവല്ലാ
 തുരുകിയമാർഗ്ഗമശ്രുവായൊലിച്ചു
 നിരപമതനമുങ്ങിനിററിവണ്ണം
 തരുണിജനം പലദീനവാക്യമോതി.

4

“പറയുകപരമം മഹാമുഖ്യം—

പ്രിയയിൽത്തുളുതമെൻറെ മതാഴിമാരെ!
കറയൊട്ടുപവിട്ടു കൃഷ്ണനവം
മറയു ചത്തേക്കിപ്പനീതിതന്നെമോരം!

5

പ്രണയമധികമായ്നടിച്ചുവശ്യം
പ്രണയിനിമാരെയിടം ചതിച്ചുതാത്നാൽ
കണവനു കുറവല്ലി, പണ്ടുപോലും
പ്രണയവിഭംഗമിവണ്ണമാരുചെയ്യ

6

സരളമതികളായ്നമെവിട്ടി—
ത്തരമതിപാതകമാ ചരിച്ചുതാത്നാൽ
മുരമഥനമനസ്സിരുമ്പുകൂടം;
ഹര ഹര! നാമിവടത്തിലെത്തുചെയ്യൂ?

7

ശരിശരി, ഹരി ശൈശവം മുതൽക്കി—
പ്പെരിയൊരുവഞ്ചന ശീലനായിരുന്നു
അരിമയെഴുമൊരമ്മയെന്നാൾ
ഗരിമയൊടൊത്തകതാരിലോർത്തിരുണോ?

8

വനഭൂവിപരിപൂർണ്ണഗർഭയാളം
ജനകജതന്നെവെടിഞ്ഞുപണ്ടുരാമൻ
മനസിത്തുനിനക്കിൽനമ്മിലേവം
വിനകൾവരുത്തിയേ കശചൻകൃപാലു.

9

ഹരി,നരി,മുതലായ ഹിംസ്രജന്തു-
പുരിഷകളേദമരണ്യഭൂചിലല്ലിൽ
ഒരിമിയുമചിവെന്നിനമ്മവിട്ടാൻ
കരിമുകിൽ വർണ്ണനഹോ! മഹാകരോരൻ 10

ചപലതകൾ പുലമ്പിനിന്നിടാതെ
സപദിഗമിക്കണമിങ്ങിന്നു നമ്മൾ
കപടതകലുന്നകണ്ണനിപ്പോ-
ളുപരവനത്തിലൊളിച്ചുനില്പതുണ്ടാം. 11

നിഷ്പമരമണീയഗാത്രിമാരെ-
ന്നൊരുവിരസ്തൂതിനാകമേററിനമ്മെ
പെരുതഴൽനരകത്തിലേക്കുതള്ളി-
ട്ടിരുളിൽ മറഞ്ഞുവസിക്കയാം മുരാരി 12

അരനിമിഷവിളംബമെന്നിയെന്നാം
തപരയോടുചെന്നു പലേടവും തിരഞ്ഞാൽ
തരമൊരുസമയം വരാം, സുദൂരം
മുഹൂർത്തത്തെവതിന്നുമുന്ദുകാണാൻ” 13

പലതിതുവിധമോതിയോതിവേഗം
ചലമിഴിമാരെഴുന്നേറ്റുകൂപ്പനാമം
നലമൊടുപുതു വിളിച്ചുവന്തു-
സ്ഥലമതിലംബുജനേത്രനെത്തിരഞ്ഞാൻ. 14

കരിനടകളുപേന്ദ്രവിപ്രയോഗം -

ലേരിയുമൊരുള്ളൊടു കാണനങ്ങരും തോലും

ഹരിപരിതഗുണങ്ങളോളം, കാരറിയ

കരിയിലകൾക്കു സമാനരായെ ഞാനാർ.

17

നരകരിപുവിലീന ചിത്തമാരം -

പുരട്ടുതഭാഷിണിമാക്കുകെതു കരുതൽ

കരളിളകിമറിഞ്ഞു സാഗരത്തിൽ

തിരകൾകണക്കു മയിളുമവളനാ.

ചിരതരപരിപൂർണ്ണനായ സാക്ഷരൻ

പരനുമൊഴുണമാ ചരിച്ചുകൊണ്ടു

മരനിരകളൊടും ലതാലിംഗായാടും

നിരവധി ചെയ്തിതു ചാലുമാവധുക്കു

കയിലുകൾ, ഹരിണങ്ങ, ഊടിനിഷ്കം

മയിലുകളിങ്ങനെയുള്ളൊരോന്നിത്തോടും

ഭയിതനുടെ നിരീക്ഷണാത്മമായ" അന്ത

കയിൽമൊഴിമാനനയോഗമാ ചരിച്ചാർ.

18

“ഭവിജകലപതിനായുതുല്യനാം നീ

കുജകലസത്തമ! ചൊൽ കണ്ഠാധിപനോ!

വ്രജകലപതിത്തങ്ങരും തൻ ഹൃദയം

നിജവശമാക്കിനടന്നതീവഴിക്കോ?

19

മരനിരകളിലങ്ങു സത്തമൻ, ശ്രീ-
ധരനിഹ സജ്ജനബന്ധുവേവമോർത്താൽ
പരനിവിടെയണഞ്ഞിരിക്കുമല്ലോ,
ധരയിലെവൻ കൊതിയാത്തുമിത്രസംഗം? 20

ഗദസഹജനൊളിച്ചുതെങ്ങുചൊൽ നീ
കദനദവാഗ്നിയിൽ വേവുമെങ്ങുളാടായ്
സദയ, മലിയുകില്ലി ഭീനരിൽ സൗ-
ഹൃദമിയലുന്നൊരു സജ്ജനാന്തരംഗം 21

പരിസരമഖിലം പരന്നവേരാൽ
പരിവൃതമാക്കിയതെന്തുനീ വടഭ്രാ!
ഭരിതനിധികളെങ്ങൾ ചിത്തചോരൻ
ഹരിയെമറയ്ക്കുവതിന്നു നീ തുനിഞ്ഞൊ? 22

സുരഭിലസുമമേന്തിനില്പതെന്തേ
വരതരുവാകിയ ചമ്പകാഖ്യനാം നീ
സരഭസമിവരെച്ചുതിച്ചുപായും
സരസനിലർച്ചന മാചരിപ്പതിന്നൊ? 23

അടിമുതൽ മുടിയോളവും ചുവന്നീ-
വടിവൊടശോക! പസിപ്പതെന്തു? കൃഷ്ണൻ
തൂടിയ മലിവെഴാതൊളിക്കയാലു-
ള്ളിടിയിൽ മുറിഞ്ഞുനിന്നുസ്രവിക്കുകൊണ്ടൊ? 24

ശിവജടയനിയുന്നപത്രപങ്ക്തി-
പ്രവരമുതിർന്നൊരു മർമ്മരേണവിലപ!
അവമതിഫലമപ്തതാശ്രിതർക്കാ-
ബ്ദോപനെ ഭജിക്കുകയെന്നരക്കയാണോ? 25

മതിമതിതവനിന്ദനിൽവചസ്സാൽ
മതി മുക്തിവർണ്ണനിൽനിന്നുമാറുമോകേൾ
മതിധരനൊരുതാരമെങ്കിലോശ്രീ-
പതികളിർത്തിങ്കളിവെക്കാമിത്രഭേദം. 26

വിരഹജമഴലാഴിയാണ്ടൊരിന്ദ്രീ-
നിരകളിലങ്ങുതാപമാന്മുഖം
സുരഭിപതപരത്തിയിവനത്തിൽ
തിരയുകയോ? ഹരിതനെ ചന്ദനഭ്രോ! 27

അകലുഷമഴകാണെഴുന്നമന്ദം-
രക! തവസന്നിധിയെത്തിയോമുകുന്ദൻ?
അകരുണമതികൈതവേനകാടി-
നകമതിൽത്തങ്ങളെവിട്ടുചന്ദനമറഞ്ഞു. 28

സുമധുരമകരന്ദമുറിനില്ക്കും
സുമനീരയാൽവിലസുംരസാചമേ!നീ
സുമശരനിവരെക്കൊടുത്തിടാനീം
കമലഭജാക്ഷനൊളിച്ചുതെങ്ങതോതു. 29

കുറുകെമറച്ചുപുറകളിലൊടി-

പുറംപുറംനിർമ്മലനാമമോഷിതത്താൽ

മുറയുടെമുമ്പെ സംമയമി-

തൊന്നിനുകൂപ്പിക്കൊളിച്ചുതെങ്ങരക്കൂ.

30

കുറുകെപറകുതെങ്ങരക്കൂത്തുകകളി-

ചാരതെങ്ങാടങ്ങിനെ വാഴ്വതിന്നു മദ്ധ്യ

മദ്ധ്യനൊളിച്ചു മണ്ടിനാൻ സ-

നാമമിതുപാതകമല്ലയോ? നിനച്ചാൽ

31

കുറുകെനെയ്തൻ നെയ്തിന്റെപോയ-

മുറയെക്കൊണ്ടു തിരഞ്ഞു കേണിടുന്നു

ഇവന തിലലി ചില്ലയോനിനക്കും

കുറുകെമറച്ചു മറയ്ക്കുന്നമെന്തെ?

32

അകത്തുനിന്നുവരുന്നതൊന്നുമില്ല-

അകത്തുനിന്നുവരുന്നതൊന്നുമില്ല

നികടവിധിയാണെന്നു കണ്ടുവെങ്കിൽ

സകലനമോതുകയെങ്ങവൻപലാശ!

33

കുറുകെവരിൽനിന്നൊഴിക്കുവാനായ്

വദവദ നീപ! തമാല! സാല! താല!

അയമിവരെയൊടൽനിററിൽ നീലാം-

ബുദ്ധമവർണ്ണനിറക്കിയെങ്ങുപോയോ?

34

ചതികകളിൽനിന്നു ചുമാലതീ! നീ,
ചതിയൊടു പറഞ്ഞൊരു ശൗര്യയെക്കണ്ടോ?
മതിയിലിരുന്ന്നിനപ്പു നിൻസമീപ-
ത്തരികതു കാലവനാശമിച്ചിരിക്കാം. 35

അവനിയുവഴി പാഞ്ഞിടുന്നനേരം
തവമുറ്റമെന്തെഴുകാതെപോയിയെങ്കിൽ
നവപുളകൾക്കെന്തെങ്കിലും മാട്ടി-
ട്ടവശതവിട്ടുലറിച്ചൊരന്തിവണ്ണം 36

ഉപധിതൊടുമറഞ്ഞുമല്ലികെ! യെ-
ങ്ങു പചിതനാശം ഹരി, കണ്ടതില്ലയോനീ?
സപദിതവസ്തുക്കളൊത്തമാസാ-
ലുപസിതമാക്കിയവൻഗമിച്ചിരിക്കാം. 37

വികസിതസുമരാജികൊണ്ടുതോഷ-
ലുകടിതമാസമുതിർത്തിടുന്ന മുല്ലേ!
ശകലമലിവെഴാതെ ഞങ്ങളേവി-
ട്ടകലമറഞ്ഞവനിങ്ങുവന്നതില്ലേ? 38

ഒഴികഴിവിതിനോതിടേണ്ട, കണ്ണൻ
മൊഴിയുടെസൗരഭമാധുരീഗുണങ്ങൾ
വഴിവതുതവപൂക്കളിൽ പകർന്നി-
വഴിയവനോടിയകണ്ടിരിക്കണം നീ 39

സ്മരസമനിവരപ്രരിത്യജിച്ഛി-
യിരവിഖൊളിച്ചുഗമിച്ചതെങ്ങൊരാൾ നി
വിരവാടകരവീരമേ! കനിഞ്ഞി-
ത്തരളകുളാ, ടിവരാടലാററിലാണ്ടു 40

അരികിട് വിലസിടുന്ന കാശമേ! നീ
യരിമയൊഴാതു കയെങ്ങു പങ്കുമാക്കുൻ
ഹരിയുടെ നിറമൊത്തപ്പൂമന്തു-
ന്നരിയഭവാനനിഷ്ഠനല്ലിവണ്ടേ? 41

കളമുരളിയിൽ നിന്നുരാഗമുതി-
ക്കളമൊഴിമാരെ മയക്കിയാക്കുറാരൻ
കളവാടിതമറഞ്ഞു, തത്സംഗൃതപര-
കളയുകതാൻ ഗുണ മാർക്കമെന്നുതോന്നാം 42

അവശതയൊടു നീശിരസ്സിദാനി-
മവനതമാക്കിവസിപ്പതെന്തു കന്ദ!
അവമതിതവൊടു കൾക്കണച്ചൊ
നവരമണീയമുകുന്ദദന്തപങ്ക്തി? 43

ഉടലഖിലമണിത്തപ്പുക്കളാൽ ശ്രീ-
തടവിയെഴുന്നൊരെരിഞ്ഞി! യെങ്ങുകണ്ണൻ
ഉടനടിയുരചെയ്തു, വിപ്രഃയാഗാ-
ലുടവുവപ്പുസ്സിനിവർക്കവനിടാത്താൻ 44

സ്കന്ദമടിതൊഴുന്ന സൗകമാർദ്ദം
 തിരളമധോക്ഷജനൈര്യം പതുങ്ങി
 തപരയൊടിതുവഴിക്കു പാഞ്ഞു ചപാരം
 വരവയികേതകി! കണ്ടതില്ലയോനി? 45

അളിനിറമിയലുന്നാരമ്യതൻ ത-
 നൊളിയെഴുമംശുകപീതകാന്തിതേടും
 ലളിതസുമധയങ്ങളുന്തിടം നീ
 തെളിവൊടവൻവഴികണ്ടിടുന്നു നാനം 46

മധുര! മധുസൂദനൻ മയക്കും
 മധുമനോഹര വേണുഗാനമുതി
 മധുപകരപതെങ്ങനീയറിഞ്ഞൊ?
 വിധുരകൾത്തങ്ങൾ, കനിഞ്ഞുരക്കസത്യം 47

സ്ഫുടമിവരെയടുത്തു കാൺകയാലെ-
 നിടരിതു,പേടിയൊടോടിടുന്നതെന്തെ?
 പിടമുഗ്ധിവിവർവേദരല്ല, വേണ്ടോ
 പിടയ,ലിവക്കൊരുചോലുമുണ്ടുകേൾക്ക. 48

അലമഴലക താരിലുള്ള ചപാലെ-
 ന്തലയുവതിങ്ങയിനിന്റെ കാന്തനെങ്ങോ?
 മലകളിലവനെത്തിരഞ്ഞു നീ ഹാ!
 വലയുകയല്ലിമുഗാംഗനെ! കഥിക്ക 49

വിഷയിസുഖമശിപ്പതിന്നുമാത്രം
 വിഷയമഹൊവധു, ചുരുങ്ങുന്നിഹത്തിൽ
 വിഷയിമവന. തൽസുഖംശതീർന്നാൽ
 വിഷമവ, ഉള്ളനതു ലോകരീതിയെല്ലാം 50

ശ്രുതിമധുരഫലത്തിലെ അഴുപ്പായ്
 ശ്രുതിയെഴുതപ്പെതന്നും ശുദ്ധാചിന്തീനും
 ശ്രുതിപുരുഷഭക്തങ്ങളെ തെരുവാട്ടി-
 ശ്ശ്ശ്രുതിവരുമാറിവരെതുജിച്ചുകൊണ്ടു! 51

വരിക വരിക നിന്നമുക്കുചിന്തി-
 ഐശ്വര്യവനമുഴുവൻതിരഞ്ഞുനോക്കാം
 ഹരിണി! ഭവതിപോലെ വല്ലഭൻവേർ-
 പിരിയുകയാലുഴുന്നുത്തങ്ങളും ഭക്തർ 52

പരഭൂത! പരമാർത്ഥമോതിയാലും
 പരനിഹപോന്നതുകണ്ടതില്ലയോ നീ
 പരമമധുരമാം ഭവാന്റെ കണ്ഠ-
 സ്വരമിതുകേൾക്കുകിലുണ്ടു ശങ്കലേശം 53

മധുരിപുകളവേണുഗാനമേറും
 മധുരിമയോടുമുതിർത്തിടുന്നനേരം
 വിധുവനനിജശീഷ്ണായ് സുഖിച്ചീ-
 മധുരവിനിസ്തപനമഭ്യസിച്ചതാം നീ. 54

നടനകശവനായകകീർത്തി -
 നടവാഴ്ചനിന്നു ഹൃദയം പിഴിയിക്കുകയെന്നാൽ
 ഇടയകലവഴിയിൽ നടപ്പി-
 നടമയ്യെഴുതുകിൽ വർണ്ണനിർദ്ദേശമെന്നോ? 55

തവനടനനിദാനം, അപ്പുതൻ തൻ
 ഭവനമനോഹരരൂപദർശനത്താൽ
 നവജലധരമെന്ന ശങ്കയാൻ -
 സ്വപ്നമയിനിന്നിൽ വളർന്നുതന്നുതോന്നം 56

വിരളമവനിൽനിന്നുതിന്നിടം നൽ
 സരളസുനിർമ്മലഹാസ ശോഭകളുടേ.
 സ്ഫുരദമലതയിൽ പ്രകാശമെന്നോ -
 ത്തരമൊരുതെളകവും ഭവിച്ചുതാൻതെ 57

ഇരവുകളിൽ വരൻ ചിരിഞ്ഞുദീപം
 നിരവധിത്തേജസ്സുകിലും ചകോരികെ! നീ
 കരളിലലിവെഴാതെ മെഴുനമെന്നി-
 ത്തരമിവരോടു തുടൻ, ദൃഷ്ടാന്തൻ നീ 58

മതിമമതയൊടേകി നിത്യമാത്മ -
 ഭൃതിയെന്നിനക്കുശനത്തിന്നെന്നമുഖം
 ക്ഷതിയവനുഭവിച്ചു, ഹന്ത! കഷ്ടം!
 ഗതിയിതൂതാൻ ചലസംഗതകുചാരിൽ. 59

അവനി! തവ വപുസ്സിനെത്തുറുക്ക-
പ്രവർത്തിക്കാൽ പുളകം വഹിപ്പു? പക്ഷെ
കവലയനയനന്റെ പാദസംഗോ-
സവമയിമുന്മുഖഭിച്ചുതാക്കയാം നീ. 6

ഒരു സമയമതീതമായുഗത്തിൽ
പുരുഷനുണാനിധി പന്നിയെല്ലിറക്കെ
അരുമയൊടുവഹിച്ചു നിന്നെന്നെ-
ള്ളാരസുഖമിന്നു മനുസ്തരികയാകാം. 61

അടവിയിലൊരുവസ്തുപാലമയ്യോ
തുടരുവതില്ലിവരോടു ചെറുരൂപ്പാൻ.
ഉടനെയൊടുക്കുകയെന്നതോർത്തി-
ങ്ങടൽപനിമുത്തിരു മണ്ണിൽ വീണിടാരായ് 62

പെരുകിയകൃപയുള്ള കണ്ണ! കണ്ണി-
ന്നൊരുക്കുറിയെങ്കിലുമൊന്നു കാണുവാനായ്
ഉരുകിയകരഃകോടു വീണുവല്ലാ-
തുരുളമിവർക്കരികത്തുടൻ വരേണം” 63

വിലപനമിതുമട്ടുനകമോതി-
ച്ചുലമിഴിമുൻ വനഭൂമിയിൽ ചരിക്കെ
മലമവി ചമ കന്നവർക്കു പിത്തം
ജലജവിഭാഗംകനനിൽ ചിരം ലയിച്ചു. 64

നമമൃതസമം മയക്കിടുന്നാ-
 നവധിനിമ്ബനമ്ബോഷിതങ്ങൾ,
 നസിജമദമേറിടുന്ന ലിച്ഛാ-
 ജനങ്ങവിതേടിയ ദേഹകാന്തിപൂരം. 65

കളിർമകരളിനേറിടുന്നാനാ-
 കളികൾ, മനോഹരമായ മന്ദമാസം.
 തളിവെഴുമന്തരാഗപൂർവ്വമാകും
 പളിതവിലാസശതങ്ങൾ, ചേർപ്പിതങ്ങൾ. 66

മലധരസഹജങ്കലിപ്രകാശം
 മലജവിലോലവിലോലനാജനങ്ങൾ
 വിലയമൊടവനോടുഭേദമലാ-
 തലയുകയാ യലതല്ലമാഴിപോലെ 67

കുതുകമൊടുകശേശയാക്ഷനീശൻ
 ചതുരതരം ബഹുലീല ചെയ്തതെല്ലാം
 അതുപൊഴുതകതാരിൽ വന്നയണ്-
 ണുതുവീധമായവരാടുവാൻ തുടന്നാൻ 68

അയ്യവതിപറഞ്ഞു, “പുതനാണാൻ”,
 അമ്മിഴിയന്യയുടൻ മകനായി
 വിരതൊടുമലയും കുടിച്ചു പണ്ടാ-
 ന്നാക്കകഥയൊക്കെ നടിച്ചുഭംഗിപോലെ 69

വടിവാഴ ശിശുവായൊരുത്തി, ചാടിൻ—
വടിവാടണഞ്ഞൊരു മറുനാരിതന്നെ
ചാടിയാടുകളിയായ് ചവിട്ടി, ജീവൻ
ചവിവരുപോലവൾ ഭൂമിയിൽ പതിച്ചാൾ 70

ദൂരവൾ ഭൂവിനടന്നു മുട്ടുകത്തി—
സുരചിരകിങ്ങിണിമഞ്ഞ് ജനാഭഭാഗൈ
ഉരുക്കു തുകമെടുപ്പതിനാടുകൂടും
തരുണിയെന്നാക്കി ഹസിപ്പുമണ്ടിടുന്നു 71

പിതമാടൊരുക്കമാരി രാമനായും
ബത! ഹരിയായുമൊരമ്പു നാരിയന്നാൾ
ഇതരകൾ ബഹുഃഗാപബാലരായും
ശതശത ലീലകളാടിനാർ സമോദര. 72

ഹരിയുടെ ഹതിചിന്തചെയ്തുകൊക്കിൻ—
പരിചൊരുബാലിക പൂണ്ടണഞ്ഞ നേരം
തപരിതുമപരനാരി, ശൈലിയായീ—
ദൂരിശമാടും വധലീല കൈതുടന്നാൾ 73

കളികളിൽ മുഴുകുമ്പോൾ വത്സനായി—
ദളികലഃവണിയൊരുത്തിവന്നുകാഞ്ഞു
മിളിതമസമധോഷജതപമാനാ—
ക്കിളിമൊഴിയായവളെക്കളിച്ചു കൊന്നാൾ 74

തൃണകബളമശിപ്പതിന്നദൂര-

ത്തണവൊരുഗോക്കളെ ചോപിയേകയപ്പുറം.

പ്രണയമൊടുവിളിച്ചുനിന്നു കൊണ്ടാർ

പ്രണയഗുണാത്മകനപൂതൻ കണക്കെ.

75

“രമണകമതിലേക്കുപോക നീ, സം-

ഭ്രമമിയലേണ്ട നിനക്കു നന്മചേരും;”

കമലമിഴിയൊരുത്തിയവമോതി

കൃമമൊടു ചെണ്ണൊരു നന്തനം നിറുത്തി

76

“ഘനതരമതിവെപ്പു വാതമെന്നീ-

വിനകളിൽ വീണുവലഞ്ഞു നിങ്ങളൊരും

മനസിനമൊന്നിടേണ്ടുഗോവ-

ർദ്ധനഗിരിത്താൻ കടയായ് പിടിച്ചിടുന്നു”

77

ഉടനൊരു സുകമരിയേവമോതി-

ത്തടവിയലാതൊരു തൈമരം കരത്തിൽ.

കടയുടെ വടിവിൽ പിടിച്ചുപാല-

ലുടനസമപൂതനെന്ന ഭാവമോടെ.

78

“സകലമിഹകണ്ണടച്ചു നിന്നീ-

ടുകനിമിഷം ഭയമെന്നി, ഭീമമായി

നികടഭവിയണഞ്ഞ കാട്ടുതീ പോ-

യകലെയുടൻ” പരയേകയേവമോതി.

79

ഒരുവളൊരുവിവിത്രമാലയാൽ മ—
 റാറാരുവളെയങ്ങരളിൽ പിടിച്ചുകെട്ടി:
 പുരുഷമവളും നടിച്ചു “താതാ—
 ടുരുതിനി”യെന്നു തദാ വദിച്ചിതസ്യ 80

മുരളിയിലൊരുനാരി മൺ ജഗാനം
 സരസമുതിർത്തു, മതന്യയാസപദിച്ചും
 പര, നടനമടൻതുടന്നു മവം
 പരന്നടെ ലീലകളാടിനാരനേകര. 81

സ്വടുതിയൊരുവളങ്ങശോഭയായി—
 കടുതരകോപമൊടന്യയോടരച്ചാൾ.
 “വിടുക വികൃതി, മണ്ണുതിന്നുവാ നീ?
 കടുകിന്നമേ ദയയില്ല വാ തുറക്കൂ” 82

മയമൊടവൾതുറന്ന വായിൽ ലോക
 ത്രയമതുകണ്ട യശോഭയായനാരി
 “പ്രിയസുത! മതി വാ മുറക്കു”കെന്നും
 രയമോടരച്ചുനടിച്ചു ഭീതിയേററം. 83

“ശരി കമലജ! പോക വേണ്ട ചേദം
 പരിഭവമങ്ങയിലില്ല തെല്ലുപോലും
 പെരിയതവമദം കളഞ്ഞിടാൻ ഞാൻ
 പരിചിലിടം ചില താവരിച്ചുരുല്ലൊ” 84

സരസ്വതീജ്ഞിയാമൊരു അഭയം
കരയുഗളം ചന്ദനാരിതൻ ശിരസ്സിൽ
പരമകൃപകലർന്ന ചെന്തുന്നിന്നാ
പരമപുമാന സമാനയായുരച്ചാൾ. 85

ഒരുവതി നിറഞ്ഞ കരതുകുത്തോ -
ഒരുവയർമാർമണിയന്യതന്റെ തോളിൽ
സുരപിരകര താരണച്ചു കണ്ണൻ -
തിരുവടിപോലെ സഗൗരവം നടന്നാൾ. 86

“അജഗരവടിവാൻതെന്തു, പാവ
വ്രജനിധിനീയപ്പനെന്നു ഞാനറിഞ്ഞു
ഗജനിഭതനുവാൻനിൻ ചാലം ഞാ -
നജനറികാശു കഴിക്കു” മെന്നൊരുത്തി 87

ഹരിണമിഴിജനം മതിഭ്രമത്താൽ
ഹരിചരിതങ്ങൾ പലേവിധം നടിച്ചു
പെരിയൊഴുൽ നടുക്കു, ദാവമല്ലെ
ഹരിണികൾപോലെ, യുഴന്നു വെന്തിടുന്നു. 88

മെയുടെ മമണന്റെ ദർശനത്തിൽ
സമരഹിതംകൊതികൊണ്ടുലഞ്ഞിടുമ്പോൾ
മണികൾ, പുരതോ തെളിഞ്ഞുകണ്ടാർ
കമലദളാക്ഷപദം പതിഞ്ഞു മണ്ണിൽ 89

ഒരു വധുവിനെയും പദങ്ങളും തൻ
തിരുവടിതൻ കഴലൊത്തു കണ്ടനേരം
അമിഴികളിൽ ഹാ! വളൻ, ക്രൂനിൽ-
ക്കരുവതുപോലഴിചായിരം മടങ്ങായ് 90

ദനജരിപുവധുപദങ്ങൾതെല്ല-
ങ്ങനഗമനം സതിമാർ തുടൻ ചീണ്ടാ
ന്നുപദമഭിതപ്തരായ് ചരഞ്ഞാ-
രനപമമാർ പരിഭവനങ്ങൾതമ്മിൽ 91

“വികൃതനിജവിലാസവിദ്യയാലാ-
പ്രകൃതിവിലോലനവന്റെ ചിത്തമയ്യൊ
സുകൃതിനിയൊരുനാരിയാൾ ഹരിച്ചാൾ
സകൃദപിത്തങ്ങളെഴയർത്തിടാതവണ്ണം 92

രഹസ്യവളരച്ച വശ്യവാക്കാ-
ലഹകമലാധവനങ്ങളെത്തൂജിച്ചൊ?
ഗംഗമിതിലൊരുത്തിയൊത്തു താനെ
വിഹരണമോ ഹരിഹന്ത ചെയ്തിടുന്ന? 93

അവളുടെപരിപൂർണ്ണപുണ്യ മോത്താ-
ലവധി വെടിഞ്ഞതുതാ നതല്ലിച്ചലം
നവജലധരസുന്ദരാംഗ സംഗാ-
ത്സഹരസമിന്നിവളേകയായ് ഭൂജിപ്പാൻ 94

സുരഭിലമുദലപ്രസൂനപാളീ-

വിരചിതമാമൊരു മഞ്ജുശൃംഗം കാണുമു
മുരഹരനിതിലാക്കുശാംഗിയോടും
നിരവധി കേളികളാടിവാണു നാനം.

95

അതനുരണമഃഹാത്സവത്തെയിങ്ങാ-

സുതനുവാടൊത്തുനടത്തിയംബുജാക്ഷൻ
ചിതമൊട, തുക്ഥിക്ഷകല്ലിമണ്ണിൽ
ചിതറിനപ്പുക്കൾ- അനംഗസായകങ്ങൾ

96

മതനകലിതളർത്തിവിട്ടൊരാശ്രി-

മദശമിതാംഗിയെയേറ്റിമണ്ടിനാനം.
ഗദസഹജ, നതല്ലിമുലമാപ്പെൺ-
പദതളിരിങ്ങുപതിഞ്ഞു കണ്ടിടാത്താൻ

97

അതിനുപകരമാമുകുന്ദപാദം

ക്ഷിതിയിലമൻതെളിഞ്ഞു കണ്ടിടുന്നു
അതിതരഭരലക്ഷ്മുമെന്നപോ,ലാ-
മതിമുഖിതന്നുടൊഗ്യമെന്തുചൊല്ലാം

98

അമലനുടൈപദാഗ്രഭാഗമാത്രം

ക്ഷമയിലമൻകഴിഞ്ഞു കാണുതെന്തേ?
രമണിയെയണിയിപ്പതിന്നുകൃഷ്ണൻ
ശ്രമമൊടുപൂക്കളുക്കുവാൻതുനിഞ്ഞോ?

99

നവദ്വീപശരീരനന്ദഭൂവിൽ
ധവളമൃദുസ്തിതയാളയേററിമന്ദം
അവളുടെചികരങ്ങൾ പൂതബാണോ-
ത്സവരസമോടിഹവേർപെടുത്തുവാണു 100

കമലമുഖിയവരുകെഴുക ചത്തിൽ
സുമനീരയേറേയണിഞ്ഞു കെറതുകത്താൽ
കമനിയേയന്നരാഗമോടുപുൽകി-
സ്സുമരഹിതംസുഖമാന്റിങ്ങുവല്ലൊ. 101

നിയതിയുടെനിയാമകന്നസംഗം
സ്വയമിഹയൊന്നിലുമില്ലയെങ്കിലുംകേൾ
നിയതമൊരുനിതാന്തകാമിയെപ്പോൽ
പ്രിയയൊടുക്രൂരിരമിച്ചുഹന്ത! കൃഷ്ണൻ." 102

അടവിയിലവരിപ്രകാരമോഃമാ-
നാടവുവെടിഞ്ഞുപറഞ്ഞുസഞ്ചരിക്കെ
പിടമൃഗമിഴിയേക, 'രാധ'യേറു-
ന്നിടരൊടുക്രൂരിവരുന്നതത്രകണ്ടാർ. 103

അവിരളമൊഴുകുന്നനേത്രനിരാൽ
കവിളുകൾപോലെകുചങ്ങളെന്നു
അവിരതമഹവീർത്തുവീർത്തുകാണാ-
യവിടെയുടൻകമനീയഗാത്രിയാളെ. 104

“അകതളിരിൽനിറഞ്ഞൊരത്തലാംതീ
പുകയുകയാൽമുഖപത്മമേറെവാടി
വികലതയൊടുവാഴ്വതെന്തിദാനീം
സകലമരക്കകങ്ങളേളോടുരായെ! 105

കൃപലവവുമെഴാതെ നിന്നെയും ഹാ!
കപടമൊടംബുജലോചനൻ വെടിഞ്ഞോ?
സപദിപറക നീ തനിച്ചിവണ്ണം
വിപദിയുഴന്നു നടന്നിടുന്നതെന്തെ?” 106

അരിമയൊടു സഖീജനങ്ങളോതും
പരികലിതപ്രണയോക്തി കേട്ടനേരം
പെരിയൊരുപരിതാപ മാരികോരി-
ച്ചൊരിയലിൽമെയ് വിറപ്പുണ്ടു രാധചൊന്നാരം

“ഭരിതനിധിയിവരംകരക്കവയ്യേ
ചരിതമിതത്ര പെരുത്തൊരാൽതിച്ചുർണ്ണം
തരിയുമിവരം നിനച്ചതില്ലയേവം
ഹരിതുടരും ചതിയെന്നു തോഴിമാരേ! 108

വിജനമിതിലശേഷമോഹനാംഗൻ
വ്രജകലനായകനൊത്തു കേളിയാടാൻ
നിജഹൃദിവളരുന്നമോഹമിന്നാ-
വിജയസഖാചൊടുണർത്തി ഞാനശംകര. 109

സരഭസമനവാദമേകിയെൻ കൈ
കരതളിർ കൊണ്ടുപിടിച്ചു വാസുഭവൻ.
സരസമവിടെനിന്നു സഞ്ചരിച്ചു
നിരവധികാനനഭംഗിനോക്കി ഞങ്ങൾ. 110

പരിമളമിയലുന്നപൂപരിച്ചി-
ട്ടരികിൽവിരിച്ചൊരുശയ്യസജ്ജമാക്കി
പരിചൊടുപരിരംഭിണാദിനാനാ
പരിചുകുളാടുശയിച്ചുമേറേനരം 111

തരുന്നികരമതിൽപടൻകേറി-
പ്പുരസുഖമോടുപുണൻവല്ലിവർഗ്ഗം
സുരചിരസുമസുസ്തിതംപൊഴിച്ചും
മരുവിനകാഴ്ച്ചകൾകണ്ടുമങ്ങൊരേടം. 112

മധുനകരുവതിന്നുപാടിയെത്തും
മധുകരനെപ്രണയേനപുണ്ഡരീകം
വിധുകരവിവശാംഗയെങ്കിലുംഹാ
മധുരിപുധീയൊടുക്രൂപിടുന്നകണ്ടും, 113

പുതിയതളിരശിച്ചു വൃതശാഖി-
തതികളിൽമേവിനകാകിലങ്ങൾകൂട്ടാ
ശുരിമധുരമുതിർത്തഗീതിയാൽനിർ-
വൃതിസുഖമേറുപരംലയിച്ചുകൊണ്ടും, 114

അരുണനഹ! മറഞ്ഞേനരമേതും
കരുണയെഴാതെ വരൻ പിടിഞ്ഞതോത്തു
പെരുതഴലിയലുന്ന ചക്രവാക-
ത്തരുണികളോടനുതാപമാൻകൊണ്ടും, 115

അകലെയിരതിരഞ്ഞു പോയ കാന്തൻ
നികടമതിങ്ക ചെന്നുത്തതീവതുഷ്ടാ
അകമതിലതിരാഗമോടുപുല്ലം
പികവധുവിൻസുഖമാത്തുസെതൃമൊന്നും 116

അരമഴകൊഴുകും വനത്തിലേവം
വരനൊടുചേർന്നിവരശമമോടു വാഴ്കെ
കരളിൽ, മഴയിലാരുപോൽമദക്കാർ-
നിരനിഴലിച്ചുവളൻവന്നുപൊങ്ങി. 117

രതി, രമ, ശിവ, വാണിതൊട്ടരാകാ-
മതിച്ചുവിമാരിലൊരാളുമെന്നൊടൊപ്പം
എതിരിടുവതിനാവുകില്ലയെന്നെൻ
മതിയിൽമദംകവിയുന്ന മട്ടിലായി. 118

പരമുലകിന്നുകാരണൈകനെന്നാ-
സ്മരണവെടിഞ്ഞു വിവേകഹീനയായ്ഞാൻ
ദൂരപെരുകിയുരച്ചുശാർങ്ഗീഭയാട-
നിരവിചലനിക്കുവളൻവാഞ്ചിതങ്ങൾ 119

“തരളയിവരും, നടക്കവയ്യ, പാദം
സ്മരസമസുന്ദര! യേററവുങ്കഴുത്തു
ചിരതർമിഹസഞ്ചരിക്കുമുലം
വര! തനവും ഹഹ! സാദമാന്നിടുന്നു. 120

അതികദനമിവരുംകു കാലുകല്പിൽ
പതിയുകകൊണ്ടു വളന്നിടുന്നു ശൌരേ!
പ്രതിനവജലദാദ! വീണ്ടുമേവം
ഗതിതുടരാനിവരും ശക്തയല്ലതെല്ലം. 121

അവശതകലയുന്നതാൻ നിനക്കു-
സ്വപമയിയാം പ്രിയയല്ലി പണ്ടതന്നെ
ജവമിവളെയെടുത്തു തോളിലേററി-
ക്കവലയനേത്ര! നടക്ക കാടുതോറും. 122

മഴമുകിലൊളിവർണ്ണ! സൌകമായു-
പ്പഴയിൽ വിളഞ്ഞൊരു നീലതണമേ! നീ
കഴലുഴറിട്ട മെന്നെയേററിയാൽ നി-
ന്നഴകയരും; മുകിൽ മിന്നലാൽ കണക്കെ. 123

പ്രിയനിഹകൃതകൃത്യതക്കുമുലം
പ്രിയതമതന്നുടെ സേവയൊന്നുമാത്രം
സ്വയമിതുതെളിയിക്കുകല്ലി മൃത്യം-
ജയനമയാൾക്കുടൽപാതിനൽകി നിത്യം” 124

മമമൊഴിയതു മട്ടുകുട്ടികൾ
 മമതയൊടുറിയ മന്ദഹാസപൂർവ്വം
 സുമധുരഗിരമോതി, 'രാധികേ!യെ—
 നാമലഗളത്തിലണിഞ്ഞു കേറിയാലും' 125

സരസമിവളടുത്തു ചെന്നമോദാ—
 കരമതിയായ് പദമൊന്നയത്തിനിന്നു
 നരകരിപുഗളത്തിൽ വെക്കവെസ—
 തപരമവനങ്ങുതിരോദവിച്ചുകൂടും! 126

ഭവനമഖിലവും ഘനീഭവിച്ചു—
 നവശശിരാഭവിവീണിടുന്നതല്ലി
 ദവദഹനനയന്നിറഞ്ഞതിങ്കൽ
 ശിവ ശിവ! വീണിവരം ചാമ്പലാകയല്ലി 127

നിരവധിദുരിതാസകാരപൂർണ്ണം
 നിരയമതികലഹോപതിക്കയല്ലി
 ഭരഭയകരദിഷ്ടദൃഷ്ടസപ്തം
 ഹര ഹര! യെന്നെവിഴുങ്ങിടുന്നതല്ലി 128

അകതളിരുഴറിപ്പൂയേനകേണി—
 സ്തുകലവനങ്ങളിലും തിരഞ്ഞു പാഞ്ഞു.
 ശകലവുമൊരുമ്പിവരം ക്കിട്ടി—
 ലകരുണമെങ്ങു പതുങ്ങി കൃഷ്ണനെനായ് 129

പരമഴലൊടവൻറനാമമുച്ചൈ-
 സ്തരവിടത്തിൽ വിളിച്ചുകേൾക്കേണ്ട
 തിരയുമളവിലിങ്ങണഞ്ഞപോതി-
 സ്തരണിയിൽനിങ്ങളുമക്ഷിലക്ഷ്യരായി.” 130

അവളുടെ പരിതപ്തഭീനവാക്കിൻ
 ശ്രവണമവർക്കുതാപമേറിയേററം
 യവതികളുരചെയ്തു “കഷ്ടമയ്യോ!
 ഭവതിയെയും വിധുയിവിധം ചതിച്ചോ? 131

ഇണിതരു ചിഹിമാ, ശുമാറുകാന്താ-
 മണികളുടുക്കളെവിട്ടു തള്ളിയാലും
 പ്രണിഹിതദൃശം രാഗയായതൻരോ-
 ഹിണിയെയൊരിക്കലുമായവൻത്വജിക്കാ. 132

ഹരിയിവരെ വെടിഞ്ഞതാട്ടെ, നിന്നിൽ
 പെരിയൊരു രാഗമവന്നിയന്നതോർത്താൽ
 പിരിവതിനെളുതല്ല, തേനൊലിക്കും-
 വിരിമലരെന്തളിവിട്ടുമണ്ടിയെന്നോ?” 133

ഇതിപലതു മുരച്ചുകൊണ്ടുരണ്യ-
 ക്ഷിതിയതിലായവർ പിന്നെയുതീരഞ്ഞു
 ഗതിതുടരവെ മുന്നിലങ്ങഭീമാ-
 കൃതികലരുന്നാരരണ്യമാശുകണ്ടാർ. 134

വീടവികളിരുളിൽ ഭക്തർക്കു പൂ
പാദപാദനിശ്ശിരശ്ശിരസനതന്നെ
അടവെമകലൊത്തതൊരുപാദാ-
തടവിഭജനരസതപമണിതദ്യുതം 135

കൊടിയഭയമു മന്നിടുന്നകാടിൻ
വടിവിതു മട്ടവർക്കുണ്ടുധൈര്യമറു
ഡടിതിവഴിതിരിച്ചുവഴുചത്രീ-
തടിനിയെന്നാക്കിനിറഞ്ഞതാപമേടും 136

വിരഹജപരിതാപമറിവിശ്വം-
ഭരണദൈവീക്ഷണമേകലക്ഷ്യമായി
ചിരഭഗവതമാർനടന്നുലോക-
സ്തരണമറന്നമനസ്സോടും തദാനിം 137

പുളിനമതിരിയന്നുവട്ടിട്ടി-
ട്ടളികലവേണിജനം നിറഞ്ഞ ഭക്ത്യ
നളിനഭളകളായതാക്ഷനെപ്പെ-
ങ്കിളിമൊഴിമീ തിയിൽവാഴ്ത്തുവാൻതുടങ്ങി 138

ആളീടും വിരഹാർത്തിയോടു വിചിനം
തോറും തിരഞ്ഞാശയാ
നാളികാസ്ത ശരങ്ങളേറു മുറിയും
ഗോപീജനം തല്പരം
കാളിന്ദിതടഭൂവിമെത്തിവളരും
ഭക്ത്യാദരാൽതൽക്ഷണം
നാളീകേക്ഷണവീക്ഷണോത്സ കതയാ
സ്തോത്രം ചൊല്ലിടിനാർ. 139

മൂന്നാം സർഗ്ഗം

മാന്താർശരാത്തിയൊടു ഗോകുലനാമിമാരാ-
കാന്താരമൊക്കെനടകൊണ്ടുതിരഞ്ഞൊടുക്കും
വന്താപമോടു യമനാതഭൂവിലെത്തി-
ചെന്താർ ഭൂതാക്കുനെന്നിനച്ചുഭജിച്ചു ചാൺ. 1

താരംബതൻ പതിപിരിഞ്ഞൊരുമുലമുള്ളം
പാരംതവിച്ചു മരുവുന്നതരംഗ്രഹിച്ചു
താരമ്പനമ്പുകലരാതുടനമ്പനേകം
സാരംഗനേതുകളിലെയ്തവരെക്കഴക്കി. 2

“ഹേമാര!വീര! തവവമ്പുകളെന്തിനേവം
വാമാജനത്തൊടുതുടൻ വിവേകഹീനം.
ഈമാതിരികൃിയകളത്ര വിനിന്ദുമേതു-
സാമാന്യനും, ബത ഭവാൻഭവനൈകവീരൻ 3

ഈവണ്ണമിത്തരുണിമാരെവലച്ചുമേവം
ദേവൻമുരാരിയൊടെതിർത്തമാടിയിപ്പോൾ
പൂവമ്പ! നീവിജയമേലുകിൽമാത്രമോതാം
ആവമ്പെന്നതവകേൾവിയഥാത്മമെന്നായ്. 4

കുന്ദപ്! നിൻദയിതനാണമെഴുവുജസ്തി-
 സൗന്ദര്യമിങ്ങനെയെവിടുവിരിഞ്ചിയല്ലൊ
 നിൻദണ്ഡനക്കുവിതപാത്രം, മിഴക്കാത്തുദവഗം
 വൻദപ്പുമുള്ളൊരുദവാനവനെക്കയർക്കു 5

തുകുണ്ണിലങ്ങയെക്കെരിച്ചുകരിച്ചുവിട്ട
 മുകുണ്ണനെയുമൊരുപുല്ലിനാശ്രയിക്കാത്തോൻ.
 അക്കമുരൂപനവിലാത്തകനാം മുകുന്ദ,-
 നിക്കഞ്ജനേർമിഴികൾതല്ലദോസിമാരാം 6

ഹന്താത്തരംഗഭൂവിഗർവ്വാടുനന്ദജന്തൻ
 കാന്താജനങ്ങളിലിതേവിധമാപരിച്ചാൽ
 എന്താകുമങ്ങയുടെഭാവിയതെന്നചിന്ത
 പൊന്താത്തതെന്തയിമെന്നാഭവ! നിന്നിലേതും 7

മല്ലാരിതൻപരമശയ്യതയെത്തുകൊണ്ടു
 പുല്ലാക്കിമന്ദമ! ഭവാൻ, മദമിത്രവേണ്ട
 വല്ലായ്മപണ്ടുഹരനോറിയതോമ്മയുണ്ടോ?
 മല്ലാസ്ര! വന്ദാദൈതിപ്പുതിനോത്തുവേണം 8

എന്നല്ലനിന്റെനിശിതേവുഗണതരച്ച-
 ചെന്നല്ലഃലരണമിവർക്കിതിയായിതല്ലൊ,
 നിന്നത്തരംഗഗതമായതൊഹാഹമിച്ചു-
 വെന്നംഗജാത! കരുതായ്ക്കിമാനപൂർവ്വം

താരാധിനാഥമുഖിമാരിലസഹൃദാമീ-
 ഷെഖാമാലയത്തിനെഴുകുന്നിടാനുമാർത്താൽ
 നാരായണന്റെ റിരഹം, ഹൃദയത്തിനവ-
 നീരസഭംപടിയനംഗ! ഞെളിഞ്ഞിടുന്നു 10

ഏവംപ്രബോധമതിയായഖിലേശനാഥ-
 ശ്രീവല്ലഭന്റെ പലപൂജനമാചരിപ്പാൻ.
 ഈ വല്ലഭീപരിഷ്കരണം ശരങ്ങളാം നിൻ-
 പൂ, വന്ദനാടകകടനേതവ ഭവ്യമുണ്ടാം” 11

പാരാതിഹത്തിലഴുകുന്നളഭവശിയേറും
 ശ്രീരാഗവല്ലിപടരും തരുവാം മുകുന്ദൻ
 നാരായണത്തളിർശനമകിടാഞ്ഞ-
 നാരാമമാധികമാധിയിലാണ്ടുപോയി 12

മീനംതൊഴുംമിഴികൾ മാമശരങ്ങളേററു
 ഭൂതങ്ങളായ ഹൃദയങ്ങളിലിപ്രകാരം
 ആനന്ദപൂർണ്ണമായനാം ഹരിതൻ സ്വരൂപ-
 ജ്ഞാനംതുടൻപരമത്തൂത ഭക്തിയോടെ. 13

പാരായചാതകമതിന്നതി തൃഷ്ണയെല്ലാ-
 മാരാലകറുമൊരു കാർമ്മുകിൽ മാലപോലെ
 സ്ഫുടാഭകാലമതിനീലിമയാണ്ടിരുണ്ട
 നാരായണന്റെ കബരീദ ഭംഗിയേയും, 14

തണ്ടാരിൽവന്നു മധുര്യണ്ടു മദിച്ചിട്ടുന
 വണ്ടാണിതെന്നമരിവി'ഭ്രമ മേന്മാവർക്കും
 ഉണ്ടായിട്ടുപടിയെന്നോഹരമായ് വിളങ്ങി-
 കണ്ടാടിടും കടലകന്നുള കാന്തിയേയും, 15

പൂരിച്ചുകൂരിരുപരത്തിയശ്രുതൽകണ്ടു
 വൈരിതപഭീനിയൊടു വിഷ്ണുപദത്തിലോറാൻ
 ഹാ! തിരുതൊഴയ്യുമൊഴെഴുംചെറുചന്ദ്രമസ്സിൻ
 ഹാരിതപമുള്ള ഹരിതൻത രുനൈരിയേയും, 16

ലാളിത്യമാണ്ടതനുവാൻമുരാരിതൻ ഗോ-
 ധൂളിപ്രപിപ്ലതിലകക്കുറിഭംഗിയേയും,
 കാളിന്ദിതന്നിലിളകിത്തളവാൻവിചി-
 പാളിക്കുതുല്യതയെഴും പുരികങ്ങളേയും, 17

അംഭോരുഹാസ്മുനചകുളയൊകമാനം
 ഡംഭോടുവെൽ ചതിനെയുന്നശരപയങ്ങൾ,
 അംഭോരുഹങ്ങൾ, അവതൻപ്രഭയെകവൻ-
 ഉൾഭോദവർണ്ണനടെലോചനഭംഗിയേയും, 18

വൈവസപതൻറവിളിയോത്തുഭയേനലോകം
 വൈവശ്വമോടുപറയും പരിപാഹിവാക്യം
 കൈവന്നപുക്കുനിവസിപ്പൊരുലോകമാകും
 കൈവല്യഭൂവണയുഗകശോഭയേയും, 19

പ്രാണാനിലിനാമിതസൗരഭമേററിടം ഗീ-

പ്രാണാലയോപവനദാരുസുമാഭിരാമം.

വീണാധരപ്രണയിയാം പുരുഷോത്തമൻതൻ

ചേണാന്നിടുന്നൊരൈതിരറസുനാസയേയും, 20

നിത്യംപ്രപഞ്ചമഖിലനിഴലിച്ചുകാണം

പ്രത്യഗ്രശോഭകലരംമണിദർപ്പണംപോൽ

അത്യന്തനിമ്ലതയാതെളിവാൻമിന്നം

സത്യസപരൂപനടെഗണ്യതലങ്ങളേയും 21

അരുണ്യമുള്ളപവിഴപ്പൊടി നൻമുദതപം-

ചേരുന്നപല്ലവപുടങ്ങളിലിട്ടമന്ദം

വാരുറനൽസുധതളിച്ചുകഴിച്ചതീർത്ത

കാരുണ്യമുന്തിയുടെ നല്ലധരാഭയേയും, 22

സൗരഭ്യവും മധുവുമേറെനിറഞ്ഞുനന്നായ്

നീരന്ധ്രനിമ്ലതയാൻവിടൻനീളെ

സൈപരംവിളങ്ങുമൊരുമാലതിമാലതൻശ്രീ-

പൂരംകവണൊരുമുദസ്മിതശോഭയേയും 23

ഭംഗാളിയിൽകൊതികചർത്തിമരണമുറി-

ഗ്ലംഗാംബുതന്നിൽവികസിച്ചെഴുമംബുജത്തെ

ഇംഗാരമാക്കിവിവസ്വംപടികേശവൻതൻ

തുംഗാഭതുകിയരുളും മുഖകാന്തിയേയും 24

നേരൊഴുന്നവരത്നശതംപതിച്ചു
പാരംവിളങ്ങുമൊരുപൊൻവലയാദിയോടും
ആരക്കുപല്ലുപനിഭംമുഴുപാണിയോടും—
മാരമ്യമായകരവല്ലിയുഗങ്ങളേയും, 25

ഗോപാലകാംഗനകൾ തൻ മനതാരിവണ്ണം
ഹാ! പാട്ടിലാക്കുവതിനും വനമാനയിച്ചു
താപാസ്വ്യമേകുവതിനും കഴിവാൻപറ്റുന്ന
ഗോപാലകന്റെ മുരളീവരശോഭയേയും, 26

പീവപ്രഭാകലിതമായ ഗളത്തെയും ത—
ല്ലാവണ്യമേറുമൊരു കൌസ്തുഭകാന്തിയേയും
ശ്രീവത്സമാം മറുവഹിച്ചുഴക്കേറെയുറും
ശ്രീവല്ലഭന്റെ വിരിവാണൊരു മാറിനേയും 27

ശ്രീലാസ്യസുനനിരകൊണ്ടുരചിച്ചു വന്യ
മാലാഭയേയുമതിലുള്ളളി പങ്ക്തിയേയും
കോലാഹലത്തൊട്ടികിഞ്ഞളിവാൻമിന്നും
ചേലാന്നിടം വിവിധഹാരഗണങ്ങളേയും. 28

പാപാസ്വഗത്ത്ഥത്തിൽ വീണ്ടുഴലുന്ന നാനാ
താപാത്ത്രിയെ കരകേറണമെന്നപോലെ
പാപാപഹൻ പണികഴിച്ചൊരു ഭക്തിമാഗ്ഗ്—
സോപാനമാം ത്രിവലിതന്മഹിമാവിനേയും 29

ആനന്ദമാം മധുവഴിഞ്ഞാഴ്ചാം സാരജ-
സുനംകണക്കു വിലസുന്നൊരു നാദിയെയും
ആനൽപ്രസൂനമുള്ളും നദീനീസമാന-
പീനപ്രഭാവമിയലുന്നു ഓടിയേയും. 30

പഞ്ചാംഗരാഗപരിലിപ്തസുഗന്ധമോലും
തഞ്ചാരഗാത്രമതിനാലുലകത്തെയെല്ലാം
അഞ്ചാതെത്തൻവശമതാക്കിയെഴുന്തശോഭാ-
പിഞ്ചായ പഞ്ചമഹിമാതിശയങ്ങളേയും, 31

പ്രതക്ഷനൈങ്കിലുമിഹത്തിലഹോ!നിനച്ചാൽ
സത്യത്തിൽനിർഗ്ഗണനമെന്നരുളുന്നപോലെ
അത്യന്തശുദ്ധമായവീലസുന്നസാക്ഷാൽ
ശുദ്ധന്തവേദനമെല്ലാമഭംഗിയേയും, 32

സ്വപിതൊഭമൈന്ദ്രശിലമേൽപരിതപ്തഹോമ-
ശ്രീതാവിടുന്നതുവിധംഭവനാഭിരാമം
ശ്രീതാർക്കുവാഹനഴ്കോടഹ!ചാത്തിയൊരു
പിതാംബരത്തിനുപൊവനശോഭയെയും. 33

സുരൻരചോതഗണമെന്നതുപോലെനാനാ-
വൈരംപതിച്ചതിതരപ്രഭുവിഃയററം
സൈപരംവിളങ്ങിയിളകുംഖണനാഭമോലു-
മാരമുകിങ്കിണിയെയും കളകാഞ്ചിയെയും, 34

ചിത്തുള്ള മായമറ, യാപ്പരിശുദ്ധികൊണ്ടു
 നേതുള്ളിച്ചുള്ള പൊരുളിങ്ങതെളിഞ്ഞ പോലെ
 ചാത്തുന്നാനേരിയ സുപീതപടാനതരത്തിൽ -
 പ്പേർത്തുതെളിഞ്ഞിയലുമുതയുമാദയേയും, 35

അപ്പാൽപയോധിസുതതൻറമഹേന്ദ്രജാല-
 ചെപ്പാംവിധംവിധസുമുത്തമജാനവേയും
 മൂപ്പാരിനൊക്കെയുമാമരമുരടായവൻ ത-
 നപ്പാരിജാതസമമാമിരുജംഘയേയും, 36

പോരാമയത്തിലെരിയുന്നനിജാശ്രിതർ
 പാരതെശീതളതചെപ്പതിനെനപോലെ-
 ആരാൽനിലാവുചിതറീട്ടൊളിയാൻമിനു-
 മാ, രാജതുര്യമലംനഖപങ്ക്തിയേയും, 37

നേരായ്ശ്രുതിക്കുമുതധാരപൊഴിച്ചിടം ന-
 ല്ലാവാവമെന്നപടി, നത്തനമാടികുത്യാ
 നാരായണൻറതിരുന്നാമമുരുക്കഴിക്ക-
 മാരാജമാനവരന്ത്രപുരഭംഗിയേയും, 38

ശ്രീനാരദാഭിജനമർച്ചനചെയ്തന്നാ
 സുനാളിയാൽപ്രതിനവേദിതശോഭയരും
 ദീനാവനൈകപരമോത്സവനായ് പിറന്നോ-
 രാനായർകൊൻറ ചരണാംബുരുഹങ്ങളേയും, 39

കേശാഭിതപൂമതിമാർമതിയിൽ സമസ്ത -
കേശാപഹൻറ കമനീയതമസപരൂപം
കേശാഭിപാദമിതുമടുനിനച്ചഭം-
നാശാതരംഗിതമനസ്സോടുടൻ സ്തുതിച്ചാർ. 40

“പാരംജയിച്ചുവിലസുന്നിതു ഗോകുലം നി-
ന്നാരബ്രജന്മപരിപൂരിത ഭാസ്സിനാലെ
താരംബയാം രമയുമെന്നു മതീവരാഗ-
പൂരത്തൊടങ്ങു നിവസിപ്പു നിരന്തരായം. 41

ജീവാധിനായക! ഭവൽപ്രണയൈഷിമാരാ-
മീവാമമാരവിലദിക്കിലുമങ്ങയെത്താൻ
ഹേ വാസവാനുജ! തിരഞ്ഞുവലഞ്ഞു,തെല്ല-
മാവാത്തിവക്ത്രവഭൺനമേകിയാലും. 42

സോല്ലാസമാശ്ശരദിശുദ്ധസരിത്തിൽനില്ക്കും
ഹല്ലാംബുജോദരസുശോഭകവൻകണ്ണാൽ
കൊല്ലായ്ക്കദാസികളെനീകനിവിൻതരിമ്പു-
മില്ലാതെഹൈവരദ!യെന്തിത്ഫഹത്യയെന്നോ? 43

ക്ഷേപളാംബു, കാററ,ശനി,വഷ്ടമിവററയാലും
വ്യാളാഘ,വഹ്നി,മയസുന്ദ,വൃഷാഭിയാലും
കാളാംബുദാഭ!വരുമാത്തികളീവ്രജത്തി-
ലാളാതെനീബഹുവിധംതുണചെയ്തിതല്ലൊ 44

ഗോപാംഗനാതനയനല്ലുവിലാതമദ്യക്കാം
പാപാപാൻ നിയതമന്ദ, ജയാപ്തമൃഗം
ഗോപാനപയത്തിലിതു മട്ടുവിലപ്രപഞ്ച-
മാപാലനത്തിനവിട്ടുനവതീർണ്ണനായി. 45

സംസാരഭീയൊടുപദപണിയുന്നവർക്കും-
ത്രാസാദിനീക്കിയവിലേറ്റുയുടമകിനിത്യം
ശ്രീസാധുപാണിവരണേന, കമാങ്കരങ്ങൾ
നീസാതപദശരിയിവർത്തങ്ങളെമുർദ്ധ്നിവെക്കൂ 46

ഹേവിര! ഹേവ്രജകുലത്തിഹ! നിൻ ജനങ്ങൾ-
ക്കാവിർചിച്ചമദനാശനമന്ദഹാസിൻ!
സേവിച്ചുഭക്തിയൊടൊഴും തവദാസിമാർക്കു
ഗോവിന്ദ'ചാരമുഖദർശനമേകിയാലും. 47

ശ്രീമന്ദിരം. തൃണചരാനഗ, മാപ്ഫണീത്ര-
ഭീമസ്ഫടാർപ്പിത, മഹോ! പണിവോക്ക്കഷ്ണം
തേമണ്ണുപാദകമലങ്ങൾ കുമ്പളളിൽ ചേ-
ത്തിമങ്കമാരുടയകാമകററിയാലും 48

സൈപരംസുരമൃതചിരം തിരളുനതായും
സാരജ്ഞരാകിയബുധക്തിഹൃദ്യമായും
നീരന്യ'റമാധുരികവിഞ്ഞൊഴുകുന്നതായും
നേരററിഞ്ഞൊഴികളാലിവർ മോഹമാൻ. 49

ഇതവണ്ണമംബുജവിലോചന! മോഹമായോ-
രാവത്തമാണ്ടു തവദാസിജനംവലഞ്ഞു.

ദേവ! തപദീയമധരാമൃതമാസപദിപ്പി-

ച്ചീചല്ലവീനിരയെവീര! സജീവരാജ്യ. 50

പാപാപഹം, കവികളാൽ പ്രണതം, പ്രശംസതം
താപാത്ജീവന, മഹാശൂതിമംഗലാഭം

ഗോപാല! നിന്നടെകഥാമൃതമായതാരു

ഹാ! പാടിടുന്നിതവർത്താൻബഹുഭാനശീലർ 51

ശ്രീമത്സ്തീതം, മനനമംഗളകേളി, യന്വാ

നോമൽകടാക്ഷ, മയി! ഹൃൽപൃശ്മായ് രഹസ്സിൽ

തേമത് ജനമ്വിധി, ഹെപ്രിയ! യെന്നിന്ദ്രപ്രഭം

ഇതമന്ദഭാഗ്യകടെവിത്തമിളക്കിയേററം 52

അന്വാടിവിട്ട മിഭവാൻപശുമേപ്പതിന്നാ-

യന്വാൻപോകമളവംബുജസുന്ദരാഭം

നിന്വാദമാശ്ശിലതുണാങ്കരമേററുനൊന്ത-

തെന്വാടുമോത്തിവരഴൽക്കയമാണ്ടിടുന്നു 53

നീലാളകങ്ങൾ ചിതറിപ്പൊടിപററിയേററം

ലോലാഭമാംവനരഹാന്നനമീക്ഷചെയാൻ

നീലാക്ഷീക്ഷ്ണമരുളീട്ടയിവീര! മാര-

മാലാറിലെങ്ങളെയിറക്കിടിനാന്തിതോറം 54

കാമാത്തിങ്ങളിൽവളർത്തിയതെന്നിടയനി-
 സ്തീമാഭിമർശസുഖസംഗമമേകിയോനി
 ഹേമാനനീയഗുണശീല!യിവർക്കനന്യ-
 സാമന്യനാകിയൊരുവഞ്ചകനങ്ങനതനം 55

കാമപ്രദത്തനതചോക,മജാഭിവന്ദ്യം,
 ഭൂമണ്ഡനം, വിപദിസംസ്കരണാനയോഗ്യം
 ക്ഷേമപ്രദംതവപദാബ്ജമണക്കുകുസ്മൽ
 പ്രേമസപരൂപ!യിവർതൻകമകടമളത്തിൽ 56

ആരാവിവേണപരിചുംബിത,മന്യരാഗ-
 വൈരാഗ്യകാരി,മനുജർക്കുവിലാത്തിനിഷ്ഠം
 വീരാഗ്ര!രേസുരതവർദ്ധന,മേവമാംനി-
 നാരാഗലിപ്തമധരാമൃതമേകിയലോ. 57

കാന്താരസീതിപകലൊക്കെനടന്നിടുന്നിൻ-
 കാന്താംഗദർശനമഹാലഭിയായ്ക്കുമുഖം
 കാന്താജനത്തിനനിമേഷമൊരോന്നമേററം
 സന്താപസങ്കലിതമായുഗമെന്നതോന്നി. 58

പിന്നീടസന്ധ്യയൊടടുത്തു ഭവാൻതിരിച്ചു-
 വന്നിടവേകടിലകുന്തളസുന്ദരോന്യം
 നിന്നീക്കുചെയ്യമിവർതൻമിഴികൾക്കുപകു-
 മന്നീവിധംചെയ്യവനെത്രമുഖൻ 59

പുത്രൻ, പിതാവു, പതി, സോദരരാദിബന്ധു-
മിത്രങ്ങൾ, വംശമിചയെസ്സകലം തൃജിച്ചു
ചിത്രപ്രഭാവചരിതാപ്യത! ദേവ! നിന്നെ-
മാത്രം നിനച്ചി വർഭവത്സവിധത്തിലെത്തി 60

ഒട്ടാകെയുള്ള ഗതിയേയുമറിഞ്ഞിടംനിൻ
പാട്ടാൽ മയങ്ങിയതി: മാഹിതരായ്, സമസ്തം
വിട്ടാശു കാട്ടിലണയുന്നിവരെക്കൂ പാശം
കാട്ടാതെയാർനിശിഖെടിഞ്ഞിടുമിപ്രകാരം 61

കാമസ്"ഹരൽപ്രഹസിതാസ്യ, മഃഹാരഹസ്യ
മാമഞ്ജനമ്നിയമം പ്രണയാവലോകം
ശ്രീ2ന്ദിരംബുഹദരസ്സി വകണ്ടുകണ്ട
കാമംതഴച്ചുബഹുമാഹിതരായിത്തങ്ങൾ. 62

പാപവ്രജം വ്രജവനസ്ഥരിൽനിന്നകറ്റി-
ത്താപംകളഞ്ഞു ശുഭ സഞ്ചയമാനയിപ്പാൻ
ആപന്നബാന്ധവ! സഖേ! ഭഗവൻ! തപദീയ-
രൂപം പ്രഭാവമിയലുന്നതുതന്നെയല്ലോ 63

സ്വപ്നം ജനങ്ങളുടെ ഹൃദ്രജയകൈടുപ്പാൻ
ചന്ദ്രംകലൻപരമേശ്വരധമേതുതാനൊ-
ന്നന്തർഗ്ഗതസ്"പൂഹദവാനിലുറച്ചുത്തങ്ങൾ
ക്കെന്തല്ലമാകിലു മതേകകദീനബന്ധോ! 64

ഹാ! കർമ്മസ്ഥനതങ്ങളിൽ ഞങ്ങൾമുറും
 ആകുമാന്തികലരും തവപാദപത്മം
 ശോകത്തെഴയറുമതിയെന്നഭയേനമന്ദം
 ശ്രീകണ്ഠനേത്ര! ബഹുശങ്കിതരായ് ധരിപ്പൂ. 65

കൂർത്തുള്ള കണ്ടകശിലാഭികൾകൊണ്ടുകാട്ടിൽ
 പേർത്തും പരിക്കെടുപ്പിൽ പദമേറെനൊച്ചാം
 ഓർത്തുള്ളിപിവിധമയിപ്പിയ! ജീവനങ്ങിൽ
 ചേർത്തുള്ള ഞങ്ങളെമനഃഭ്രമമാന്റിടുന്നു 66

ജീവൻഭവാനിലനിശ്ചലമായുരച്ചോ-
 രീവല്ലവാംഗനകൾതൻഹൃദയങ്ങൾനാഥ!
 ഏവംവിചാരമതിയായ് വളരുന്നമൂലം
 ഹാ! വന്നയൻഴൽ പെരുത്തുഴലുന്നുപാരം 67

വല്ലാതെയുള്ള വിരഹാഗ്നിയിൽവീണുണക്ക-
 പ്പല്ലായ് ശരീരമഹകത്തിയെരിഞ്ഞിടുന്നു
 നില്ലാതെജീവനമഹോപിടയുന്നിതേവം
 കൊല്ലായ്കവല്ലഭ! ഭവൽപ്രണയൈഷിമാരെ 68

അത്യന്തമാംവെയിലെരിഞ്ഞാമഹസ്സനീക്കി-
 ജ്ഞേത്യംപരത്തിയുയരുംശശിയെന്നപോലേ
 സത്യസപരൂപ! വിരഹാത്തിയകററിവേഗം
 പ്രത്യക്ഷനാകകിവർതൻപുരതോമുരാഭേ! 69

നിത്യേയീവക്ശശരണംനിഖിലഭയം ബഭേസഥാ!
 നിത്യേയീവക്ശശരണംകരുണാമൃതാബ്ധേ!
 നിത്യേയീവക്ശശരണംസുരലോകദാരോ!
 വന്ദ്യതുമിങ്ങുഭവദപിരഹംസഹിപ്പാൻ” 70

നാനാപ്രലാപമമാശംഭപികമാരിവണ്ണം
 ഗാനാമൃതം പരമുതിർന്നിഹസുസപരത്തിൽ
 ആനായർക്കോന്നടനിരീക്ഷണമാശയാൻ
 ഭൂനാനരംഗമമാശഹരാവിലപിച്ചുവാണാൻ 71

പാരിൽപുണ്യപ്പിറപ്പാമഹിളകുളിൽമഹാ
 രാജ്ഞിയാകയേശാഭാ-
 നാരികളുളളാരുഭാഗ്യാംബുധിയിലുദിതനാം
 സച്ചിദാനന്ദചന്ദ്രൻ
 നേരിൽചോന്നിങ്ങു കാണാത്തുരണമുടനെയെ-
 ന്നാശമുർപ്പിച്ചുവൻകാൽ-
 ത്താരിൽപ്രാണങ്ങളുളളൊത്തഖിലമവർസമ-
 ക്കുപ്പിച്ചുവാണാരവണ്ണം. 72

ശംഭു

മൂന്നാംസർഗ്ഗം കഴിഞ്ഞു.

നാലാം സർഗ്ഗം.

ഈവണ്ണംവ്രജകുലസുന്ദരീജനത്തിൽ
വൈവശ്യംപെരുകിയ മാനസങ്ങളെല്ലാം
കൈവന്നാരതികൊതിയോടുചേർന്നിങ്ങു
കൈവച്ചുപ്രഭുനടൈവീക്ഷണോത്സവത്തിൽ.

ഏകാഗ്രമതിയിതുമടുവേറിടാതാ -
ശ്രീകാന്തൻഹരിയിലാഞ്ഞുറച്ചുമുഖം
ആകാശായവനവരേപ്പിരിഞ്ഞിരിപ്പാൻ
ഏകാന്തപ്രണയരഹസ്യമേവമല്ലോ.

2

പ്രത്യഗ്രസ്ഥിതമുഖനായി,പീതവാസ -
സ്തൂതൃന്തപ്രഭയോടുത്തുമാലചാർത്തി
സ്തുത്യൻപുശരസമനായവർദ്ദമുഖിൽ
പ്രത്യക്ഷംതപരമകരോന്മുദാമുകന്ദൻ

3

ലോകത്തിൻസുഖകരചന്ദ്രനായു,മാഃഗ്ഗാ -
ലോകത്തിൻഹിതകരനായമിത്രനായും
ശോകത്തിൻകലഹരനായശത്രുവായും
ഹാ! കണ്ടാരഴകാൻകൃഷ്ണനെത്താൻ

അന്നേരത്തവരുടെയൊത്തുചേർത്തോയെ
 വന്നുവെച്ചിരിക്കുകയുണ്ടാകുമ്പോൾ
 ഇന്നേവൻതന്നെയുമിരിക്കും, ലഭ്യം, നന്മ
 തന്നെയുംവെച്ചിരിക്കുന്നതിൽ 5

നിലാപ്രഭയെഴുതുന്നതെന്തെന്നും
 ലോകത്തിനുമുമ്പെങ്കിലും തെളിഞ്ഞുകാണെ
 മാലാകുമാരനാകാൻ സുഹൃത്തുവെച്ച്-
 താലാകെക്കരളിൽ നശിച്ചുതൽക്കണത്തിൽ 6

രാകാശാഭിമാനംപോലെ സൗകര്യം-
 ശ്രീകാളം രമണനഭിമുഖീകരണം
 ശോകാസ്യം പ്രജകൾസന്ദർശനം-
 മാകാശംതട്ടിയിരിക്കുന്നതെന്തെന്നോ? 7

ആരാമാജനനയനങ്ങളെപ്പറ്റി ത-
 ന്നാമാജനനവെച്ചുകൊണ്ടു പാഞ്ഞുവന്നതാർ
 ഹാശാസ്യംവെച്ചുകൊണ്ടു കൊണ്ടു-
 ഞ്ഞാലല്ലമെന്നുവെച്ചു വെച്ചിരിക്കാം. 8

“കണ്ടാലും കുതുകമൊഴിഞ്ഞുനിൽക്കും
 തണ്ടാർമാനിവിവരണസ്സഖീ”തി തമ്മിൽ
 കൊണ്ടാടിയവർ സമുദായത്തെ വാക്യം-
 കൊണ്ടാകെഗുണനതലം നിറഞ്ഞിരിക്കാം. 9

മല്ലാക്ഷൻ തീരുവടിമുന്നിൽവന്നുപെട്ടെ-
 നല്ലാസത്തോടു നിജദർശനം കൊടുക്കെ
 വല്ലാതുൾഭ്രമമൊടുക്കു പിടഞ്ഞെണ്ണീറാ-
 രെല്ലാതും, ജഡത്തു ജീവനാൻപോലെ 10

മോടിക്കുള്ളവധിയതിക്രമിച്ചു മോഹം
 തേടിക്കുന്നഴുകൊഴുകും മുരാരിതന്നെ
 ഓടിച്ചെന്നുവരുന്നരാഗപാപലം കൂ-
 ള്ത്താടിക്കും വികൃതിയൊടാശുപുൽകിനിന്നാർ 11

ഓരോരോതരണികളിപ്പോലെയെ ചെയ്തു-
 ജ്ജോരോരോ വികൃതികൾ തൻ വിഭേദമെല്ലാം
 നേരോത്താൽ പറവതിനങ്ങുസാധു മത്ര-
 ക്കാരോമൻമുരഹരസംഗമംവിവിതം! 12

മാരൻതൻ സുമശരപഞ്ചകംകണക്കു-
 ജ്ജാരമ്യാംഗുലിവിലസുന്ന പാണികൊണ്ടു
 നേരറുള്ളഴുകൊഴുകും മുരാരിതൻ കൈ-
 ഞ്ഞാരമ്പോടൊരുവളുടൻ പിടിച്ചുമത്താൾ. 13

ചാലേനൽകളഭമണിഞ്ഞ സൗരഭത്തിൻ
 ചേലേറും മുരമഥനന്റെ മാറിടത്തിൽ
 പ്രാലേയാപലസമസുസ്തനങ്ങളേതും
 മാലേചാതൊരുവളമന്തു പൂണ്ടുനിന്നാൾ. 14

ഗോപസ്രീയിതര നിജം ഭുജം വളർച്ച
 ഗോപൻ തന്നടലുവരിഞ്ഞു കെട്ടിനിന്നാൾ
 ആപത്തേറെയുമുള്ളവാക്കയാലെ നീറും
 കോപത്താലവനരുളുന്ന ശിക്ഷപോലെ. 15

ലോലംബാളകനിര ചഞ്ചലിപ്പൊരോൾ
 ഫാലത്താൽ കമലനിഭാസ്യയാമൊരുത്തി
 ചേലഞ്ചുംബല സഹജാത ചർച്ചിതംതരം-
 ബുലംകൈത്തളിരുകൾ കൊണ്ടുവാങ്ങിനിന്നാൾ 16

പിന്നിൽ ചഞ്ചലമിഴിയേക ചെന്നു മന്ദം
 നിന്നിട്ടങ്ങമല മുഖംഭുജങ്ങളാലെ
 കുന്നിക്കും കുതുകമാടങ്ങുഹോമലർത്തി-
 തന്നിഷ്ടംപടിയതിൽ മുത്തിമുത്തിനിന്നാൾ 17

മന്ദസ്തംഭം തരുവിനുമുലകന്ദമാംഗോ-
 വിന്ദൻതൻ സുരഭിലഗന്ധലിപ്തമന്ദം
 മന്ദം സുസ്വപ്നയൊടു ചെന്നുടൻ പിടിച്ചാ-
 സൗന്ദര്യംകരയൊരുനാരിതോളിൽ വെച്ചാൾ 18

ആതങ്കജലനനിൽ വീണെരിഞ്ഞു കത്തും
 മാതംകാത്തുതനടയാളൊരുത്തമാംഗി
 ശ്രീതങ്കംപരനടൈവാദപങ്കജത്തിൻ
 പുതതപംക ചകലശങ്ങളിൽ ധരിച്ചാൾ 19

കണ്ണഞ്ചുംസകലചരാചരാത്തി നിരല്ലം
കണ്ണൻതൻതിരുവുടൽതുർണ്ണമുള്ളിലാക്കി
കണ്ണന്മാരൊരുവളടച്ചു, യോഗിവയ്ക്കൻ-
വണ്ണന്നിർവൃതിയൊടുരോമഹർഷമാൻ 20

ഏറീടുംപ്രണയമമംചരാത്തിഭാരം
പേറീടുന്നൊരുവൾവളച്ചു ചില്ലിരണ്ടും
ഉരീടുംഹൃദയസുധാ സപരൂപനെയ്യു-
ടാറീടാതനിശമടിച്ചുകൺകളാലെ . 21

ഏകസ്ത്രീയുടെമിഴിവണ്ടുരണ്ടുമൊപ്പം
ശ്രീകണ്ഠജ്ഞാണവദനാംബുജത്തിലെത്തി
ആകണ്ഠമധു മതിയെന്നിയാസപലിച്ചാർ
ശോകംവിട്ടമലർതദീയതൃപ്തദംപോൽ 22

ആനന്ദാത്മജനദൈദർശനാലുയർന്നാ
രാനന്ദാംബുധിയതിൽമുങ്ങിയുണിവിവർന്നം
മാനഞ്ചുംമിഴികൾവിലാസകേളിയാടി
മാനംചെററിനുകഥിപ്പതാർക്കസംഭൃം 23

സപാത്തത്തിൽപെരുകിയഭൂഖമൊക്കെയൊ-
ത്സന്തംഹാവിലസിനകാന്തമാരൊടൊത്തു
ചന്തംചിന്തിട്ടമഖിലേശപരൻവിളങ്ങി
സപന്തംശക്തികളൊടുപുരുഷൻകണക്കേ 24

മയ്യച്ചുമിഴികളുശേഷമംബുദ്രശ്രീ
 മയ്യച്ചുംപ്രിയനെയടുത്തുകാഞ്ചാലൈ
 പൊയ്യതുപറയുകയല്ല; വാങ്ങുമെല്ലാം
 കയ്യേറിക്കരുതിനിരാമയംതെളിഞ്ഞാർ. 25

കൊക്കുന്നുകളിലണിഞ്ഞ കങ്കമത്തിൻ
 പങ്കം പററിയനിജകണ്ഡകങ്ങളെല്ലാം
 മങ്കത്തയ്യ കളഴകോടഴിച്ചുടൻ പൂ-
 മങ്കക്കളളഭികനൊരോസനം പച്ചുടർ. 26

സകുതൻ പാലനിശവുമാത്സവാസഭൂവായ്
 ഭക്തൻതൻ കരളിനെയാശ്രയിച്ചു ദേവൻ
 വൃക്കതം ഗോകുലവനിതാ പ്രണേയനായ-
 വൃക്കതൻതാനവിടെയിരുന്ന ഹന്ത! ചിത്രം! 27

കണ്ടാലെയുമഴുകുറിടുംപടിക്ക-
 ന്നണ്ടാക്കീടിന വസനാസനത്തിൽ മല
 തണ്ടരിൻമകൾ കണവൻ ലസിച്ചുപുണ്യം
 കൊണ്ടാടുകമനികളോടു ചേർന്നുഭംഗ്യം. 28

പാരാകേശ് ശുഭമരുളിത്തുണച്ചുപോരു-
 ന്നോരാക്കേശവനുടെ സല്പദങ്ങളേയും
 സ്ഫാരാഭം വിലസിന തൃക്കരങ്ങളേയും
 പാരാതാപ്ത പകലാംഗനാജനങ്ങൾ. 29

അയത്തിൽ പ്രണയമൊഴാത്ത കേരറിവെച്ചു-
തകത്തിൻകണികയുമുള്ളിലേശിടാതെ
തങ്കച്ചാലതിമുദ്രവായ് തചാടിനാൻ നി-
ശ്ശങ്കം, മാമറവിമുക്കന്ദനററിടുംപോൽ. 30

മാരോട്ടീപനകരനാമുരാരിയെത്താ-
നാരോമനണികൾപുകഴ്ത്തിയരച്ചമെയ്യും
ഹാശരാഷംചെറുതകതാരിലാൻ മീമ-
ട്ടോരോരോപരഷമുരക്കുവാൻതുടന്നാൾ 31

“കാരുണ്യക്കലവറയാമുകന്ദ’ നീയി-
ബ്ബീരുക്കൾക്കുടയൊരു സംശയങ്ങളെല്ലാം.
തീരുംമാറഖിലമുരക്ക, സർവ്വമണ്ഡ-
നോരുന്നോ, നരൾകറിവിൻവിളക്കി ചക്കായ് 32

പ്രേമമറൊരാളവനിലേകനാൻവെന്നാ-
ലാമത്സ്യന്നിവനിലു മേലു മപ്രകാരം
ഇരമട്ടിൽപ്രണയപരസ്സരതപമുറുള്ളാ-
രീമന്നിൽപലജനമുണ്ടു പാത്തുകണ്ടാൽ 33

ചേരേയും ചിലജനമുണ്ടുജീവിതത്തെ
തീരേകിപ്പരജനനന്മയൊന്നിനായ്ത്താൻ
കൂറേറീട്ടവർ നിജശത്രുലോകരേയും
വേറേയെന്നതുകരുതാതെസേവചെയ്തു 34

ഭൂവിൽകേളിനിചിലരുണ്ടുതങ്ങളേഹാ!
 സേവിക്കുന്നവരെയുമങ്ങയെന്നുപോലെ
 സേവിക്കാത്തവ, രിവരേവരുത്തമന്മാർ
 ഹേ! വിശ്വാത്മക! പരമാത്മമാതിയംലും" 35

ഗോവിന്ദൻഗിരമിതു കേട്ടമന്ദഹാസം
 തുവിക്കൊണ്ടുതസമാനവാക്യമേവം
 ആവിമോദാദമാടരുളീ, വരാംഗിമാർക്കു
 പൂവിന്നൽഭുതസുഖമേററിടം പ്രകാരം 36

“പാരുഷ്യംകളയുക നിങ്ങളേവരും വ-
 ബാരുതപം തടവിന മംഗളാംഗിമാരേ!
 ആരും നിങ്ങളൊടു സമാനമോർക്കിൽ മുന്വൻ-
 കാരുണ്യത്തിനു വിളഭൂമിയായതില്ല. 37

കേട്ടാലും പരമാത്മ,മുള്ളിൽനിന്നും
 വിട്ടാലും പെരുകിയദുഃഖമാകമാനം
 പിട്ടാണെന്നിതുകരുതി കരുത്തിടായ്ക്കി-
 ന്നൊട്ടാക ഭവതികൾതൻഹിതപ്രദൻഞാൻ. 38

പാരികൽപ്രണയപരസ്സരതപമുള്ളോ-
 രോരിൽ സ്വാത്മികളിതു നിർദ്വിശംകമത്രെ.
 ചേരില്ലായവരൊടു സഖ്യമുല,മാത്ത്-
 ന്നാരിൽചെറൊരാളുണവും നന്ദാംഗിമാരേ! 39

സേവിക്കാത്തവരെയും സുജാക്കിമാരേ!

സേവിക്കുകയെന്നകലൻ ലോകരെല്ലാം

ആവിഭവനാദികളുമായെഴും സുഹൃതപം

ഭാവിക്കല്ലടനടിയു മറുമാധം.

40

കാമം പുകിയജന, മാക്കു തല്ല, രാത്മാ-

രാമനാർ, കലശൽമിത്രം പാതകനാർ

ഇതുമട്ടുള്ള വർണിജപുരയേല്ക്കിലും സ-

പ്രേമം ചെന്നവരെ ഭജിക്കുകിപ്പന്തനം

41

പാരാതിബ്ബുവനമതികലാപ്തകാമ-

നാരായുള്ളവരെടെഴും സുഹൃതപഞ്ചസം

നേരായാക്കുകിലയി! നിഷ്ഫലം, രതിക്കൾ-

താരാടം പടിയഴകുള്ള നാരിമാരേ!

42

തന്നിൽതാൻ സ്വയമിഹതുഷ്ടിതേടുവോരാ-

യൊന്നിച്ചു കളമലിയുന്നവേഴ്ചയോർത്താൽ

കുന്നിക്കുറുണമനിശം മുക്കു ലോകം

തന്നിൽ ചെത്തിടുമതിനില്ലസംശയംകൾ

43

പിന്നെച്ചൊന്നവരെടെഴുന്നേചർച്ചയേതും

നന്നെനുള്ളതുനിനയായ്, തന്നിമിത്തം

എന്നെന്നും വളരുന്നതഥമായതീയ്യിൽ

ചെന്നെത്തില്ലലഭസമം ദഹിക്കുമാരും

44

ഞാ, നില്ക്കുന്നതിലൊരിനത്ത് ലും വെടാഭേതം
താ നിന്നെന്നറിയുക സുന്ദരാംഗിമാരേ!
ആനിത്യപ്രണയമിവകലുറിയെന്നെ
ല്യാനിക്കുന്നവനിവ :നകദാസനല്ലോ. 45

മാനംവന്നമിവനീക്കി, ശുദ്ധിയാത്ത
ജ്ഞാനം തൊട്ടവയെില കൊടുത്തശേഷം
ഞാനമ്പൊട്ടൊടുമദീയഭക്ത ലോക-
കാനന്ദംവഴിവൊരു മുഷ്ഠിയും കൊടുക്കും, 46

എന്നാലെൻപ്രണയി ജനത്തിനുള്ളിലേതും
വന്നാലോമദമിതിശങ്കയാൽ ചിലപ്പോൾ
നന്നായിട്ടവരെ ഭജിപ്പതില്ലയെന്നായ്
തോന്നാമെങ്കിലുമതു നന്മയെന്നറപ്പിൻ 47

ചൊല്ലാം ഞാനതിനടെഹേതു, ഭക്തലോക-
കല്ലോലംപെരുകിന ചിന്തയാകമാനം
എല്ലാനേരവുമിവനിൽ പതിഞ്ഞിടാഞ്ഞാ-
ലില്ലാമേ സുഖമണവും സുമൃദമാരേ! 48

ഭാരിദ്രു പെരുകിയവന്നു ലബ്ധമാകും
ഭൂരിദ്രവ്യവുമിഹനഷ്ടമായിട്ടമ്പോൾ
പൂരിച്ചാഭവിണവിചിന്തനാത്തിഭാരാ-
ലോരില്ലായവ നിതരങ്ങളൊന്നുപോലും 49

ദൂരത്തിൽ സകലമെന്നിക്കുടവണ്ടി വിട്ടെൻ -
 ചാരത്താണുളിനനിങ്ങൾ മാഴ്കിടൊല്ലെ
 സൈപരം നിങ്ങളിലനുവൃത്തിയെങ്കിലുററം
 ചേരട്ടേ, യിഹനതിനായ് മരഞ്ഞുതാഴ്ന്നിൻ. 50

സല്ലാപംസരസവിലാസമേവമോരോ-
 നെല്ലാംതൊന്നൊളിവിൽ വസിച്ചുകേട്ടുകണ്ടു;
 വല്ലാതീവിചിന്തജമാംമഹാവിപരീത-
 ക്ഷോഭാലയെന്നലിവൊടുനിങ്ങളെത്തുണച്ചുൻ 51

ആനന്ദത്തിനുചകരംചെരുത്തതാവ
 ദാനംചെയ്തുവനിവർന്നറപ്പുംകൃതമല്ലൻ
 നാനംവൻ മാതിയനിവണ്ണമുള്ള ചിന്താ-
 ഭൂപാനത്താൽഭവതികൾകേണുഴന്നിടൊല്ലെ 52

എന്നോളംനൽജനവത്സലതപമുള്ളാ-
 നിന്നോളംഭവനമതിൽജനിച്ചതില്ല;
 എന്നോമൽതരുണികളേ!മദീയഭക്ത-
 ക്കെന്നോൽതാലശ്ശുഭമണഞ്ഞു കണ്ടുനിങ്ങൾ 53

ദൈവത്തിൽപ്രതിനിധിയായ് പ്രവഞ്ചരക്ഷാ-
 ദാവംചൂണ്ടവമിലിവൻമഹാഗുഹസ്തൻ
 ദൈവത്താണിവനൊരുദൈവമില്ല, ഞാൻതാൻ
 ദൈവം, മൽപ്രകൃതിയെയാമറിഞ്ഞുപാരിൽ 54

സ്നേഹത്തിൻപൊരുളു ഖിലംസ്വയംഗ്രഹിച്ചി-
 ഭൂഹത്തോടിഹയവതാഭമാന്തോൽക്കാൽ
 സ്നേഹത്താലിവനെവശീകരിച്ചുവെക്കും-
 ഭാഹത്തിൽതളിമതമൊക്കെയെകവാൻതാൻ. 55

ചോദിച്ചുപലതരിന്നത്തരംപറഞ്ഞും
 വാദിച്ചുബഹുവിധമെന്തിനിപ്രകാരം
 ചോദിച്ചുസമയമഹോകളുണ്ടുണ്ടു;
 മോദിപ്പിൻപൊരുളുഖിലംഗ്രഹിച്ചുകൊൾവിൻ 56

സന്താനം, പതി, കലമെന്നുവേണ്ടസർവ്വം
 ചിന്താപേതനയൊടുവിട്ടിവന്നുവേണ്ടി
 കാന്താരംപ്രതിനിശ്ചിതത്തിൽവന്നനിഷേധം
 കൈന്താനീയിചെന്നൊരുനന്മചെയ്തിടേണ്ടു? 57

ഭേദമാക്കെഴുതതിദീർഘമായൊരായ-
 ഭാവംമേവിരവൊടുലഭ്യമാകിയാലും
 ഏവംനിങ്ങളെയുപകാരകൃത്തുമോൽക്കാൽ
 ഹാ! വയ്യിങ്ങതിനണവും തിരിച്ചുചേർത്താൻ 58

എന്നാലുംഭവതീകൾതൻഹിതംഗ്രഹിച്ചു -
 നന്നാലായിട്ടവതുചെയ്യുവാൻതുടങ്ങാം
 വന്നാലുംവിരവൊടുവീരശങ്കമെന്നോ-
 ടിന്നാലുംപടിസസുഖംരമിച്ചുകൊൾവിൻ 59

അംഗംവിട്ടു നടെവൈജയന്തിമാര!
 മംഗല്യംഭവതികളിൽ ഭവിക്കുമെന്നം
 തുഗതപാതാവിനശ്ശുദ്ധഭക്തിതൻസ-
 ത്തംഗംനിങ്ങളുടെകരൾപുണ്യവാർദ്ധിയാക്കി. 60

വേണ്ടാതപരിഭവവുംപെരുത്ത താപാ-
 ലുണ്ടാകും വികൃതികളും വെടിഞ്ഞിദാനീം
 പണ്ടാളും പ്രണയമൊടെപ്രകാരമെന്നോ-
 ടുണ്ടായ് സംഗമമതുപാൽതുടന്നുകൊൾവിൻ 61

ശ്രീദംഗദ്വാരാങ്കളവതിനമവ്-
 കൽസ്സഭാപിത്താമറി-
 ശ്രീദാനം മറഞ്ഞനഴലതിലിയലാ-
 യ്ക്കാരു, മിന്നിപ്പുപോലെ
 ആദീദാം ശ്രീധനമ്മൾക്കിവിടെ ബഹുവിധം”
 കൃഷ്ണ വാക്യങ്ങളേവം
 ചേടിവറ്റം ശ്രവിച്ചിട്ടവർ മുഴുകിതദാ
 നിമ്മലേശമംസിന്ധത. 62

നാലാംസർഗ്ഗം കഴിഞ്ഞു

അഞ്ചാം സർഗ്ഗം.

ഹരിയുടെഗിരമാകും നൽ സുധാപാനമൂലം
ഹരിണമിഴികളെല്ലാ മത്തുതാനന്ദ സിന്ധുത
പരിചിനൊടു പതിച്ചാർ, വിപ്രയോഗാതപത്തി-
ന്നെരിയലഖിലമാറാനങ്ങ നീന്തിക്കളിച്ചാർ. 1

അതിമധുരവചസ്സാലപ്യതൻ സ്വപ്നമാരാം
മതിവദനകളെത്തനായയിൽത്താനുമയക്കി
മതിയിലവർവഹിച്ചോരാടലാമന്ധകാരം
മതിയുടെകതിർനേരാംസുസ്ഥിതത്താലൊഴിച്ചുൻ 2

അനഘനുടെ സമീപംവാണതേൻ വാണിമാർത്തൻ
മനമിളകിമറിഞ്ഞുമാനമോദപഗമൂലം
അനഘരചിയുതിക്കും പാർവ്വണേന്ദ്രഭയം ക-
ണ്ടനവരതമിരമ്പിത്തുള്ള മംഭോധിപോലെ. 3

അവരുടെയഭിലാഷം പാർത്തറിഞ്ഞെണ്ണികന്യാ-
ധവനമിതമനോജ്ഞൻ രാസലീലോത്സവത്തെ
നവകതുകമുയർത്തിക്കൊണ്ടുകൊണ്ടൊടുവാനാ-
യവനപട്ടുടന്നാനാവധുവഗ്ഗ്വമാടും. 4

ഇളയെഴുവനെനല്ലിത്രിലോകങ്ങളേയും
പുളകമാടലിയിക്കും മട്ടുഗോവിന്ദനപ്പോൾ
കളമുരളിയിൽനാദം തൂവിനാനായതോർത്താ-
ക്കളമൊഴികളു മോരോരാഗമങ്ങാലപിച്ചാർ. 5

പിമൃഗമിഴിമർത്തൻ മദ്ധ്യഗൻ മാധവൻ ത-
 ന്നപ്പഴകിൽ വിഭഞ്ജിപ്പേറ്റൊരുപങ്ങലോൻ
 ഉടനൊരുവില സുദ്രീപത്തിൽ നിന്നും കൊളുത്തി
 സ്ഫുടമരഹ! ചരത്തിടുന്ന ദീപാളിപോലെ. 6

സ ഹരദമലശശാധൻ യാമുനോല്ലോലവിചി-
 നിരകളിലളവെന്തു ബിംബനം ചെല്ലിടംപോൽ
 പരനമവിടെ ഗോപീകന്ദത്തിൽ ത്തിളങ്ങി,
 നിരവധിര ചിരാകാരങ്ങളാന്നാത്തഹർഷം 7

ഇതിബഹുവിധരൂപപ്രാപ്തിതനായകൊണ്ടാ-
 മതിമുഖികളിൽ നിന്നും മാധവൻ ഹാമറച്ചു.
 ശ്രുതി കളമറിയാതുള്ളോരുമാഹാത്മ്യമേലും
 പ്രതാപവമുദിരശ്രീരാത്രനെന്തിങ്ങസാധ്യം. 8

ഒരുതരുണി, യടുക്കൽ കേശവൻപേശലാംഗൻ,
 തരുണിയുട, നടൻതാൻ കൃഷ്ണനേവംകലൻ
 ഉരുര സമവർവൃത്താകാരമായ് ചേർന്നിന്നാർ
 വിരുതൊടുകരതാർകോർത്തങ്ങ ലിലക്കൊരുങ്ങി 9

ചടുലമിഴികളാകും ചാടുഗോപീജനത്തിൻ-
 നടുവിൽ നടുവിലായ് താൻ മാധവന്മാർ നിരക്കെ
 പടുതയൊടുകലത്തിത്തീർത്തവെഡ്യൂർത്ത
 തൊടുവിലസിന നീലക്കല്ലുമാല്യംകണക്കായ്. 10

പലസുമധുരഗീതം പാടിമെയ് മെയ്യുരുമും
നിലയിലവർതുടന്നാരാടിയാടിക്കളിപ്പാൻ
നലമൊടു ബഹുതാളത്തൊടു പൂവല്ലിയേററാ
വലയുമൊരുതണിപ്പൂ മെയ്യലപ്പൂവുളപ്പൂം. 11

ഉരസിയധികമായിച്ചീർത്തകൊരുപയഃചേ-
ന്നുരസിയുരുതിമാത്രം തുള്ളിയും ഏന്തിയറി
പരമകൃശതരഹാ! മല്ലുമം പൊട്ടുമോയെ-
ന്നരമഴൽവളരുംവാർ, ഗോപിമാരാടിനിന്നാർ. 12

കളികളിലവശതപം പുണ്ടകാനതാജനത്തി-
ന്നൊളിമലർമുഖമേന്തിവേർപ്പുനീർത്തുള്ളിമുററും
തെളിവിനൊടു പിടാതെമഞ്ഞുനീർത്തുള്ളിചാത്തും
ലളിതരു വിരമാരും നൽപനീർപ്പുക്കൾചോലെ. 13

കളഗതികൾതുടന്നാമാന്യമാർ ചോട്ടവെക്കെ-
ത്തുകളുടെനിന്നാദം കൊണ്ടുമരുങ്ങുംബരാനതം
കളതമുഴുഗീതത്തിന്നതാളത്തിലാക്കെ-
വളകളുടെകിലുക്കുകൊണ്ടു മേററുമുഴങ്ങി 14

പലപലകളിയേവം ചെയ്തയാൽ ക്ഷീണമേറീ-
ട്ടലസമിഴികളെല്ലാമച്ചുതൻ തൻ ഗളത്തിൽ
നലമൊടുകരവല്ലിയുശകം ചെത്തുചുറ്റി-
ട്ടലമനുചമരാഗം പുണ്ടചോ! പുണ്ടുനിന്നാർ 15

ഹരിണമിഴിജനത്തിന്നാനന്ദം ചെത്തുകണ്ടാ-
പ്പെരിയവനഴകിൽതൻ പാണിയാൽമന്ദമന്ദം
അരിമയൊടുതുടച്ചാൻ, അംബുജത്തിങ്കൽനിന്നും
ഹരി ഹിമകണമാരാൽ തൻകരത്താൽകണക്കെ 16

ചിതമൊടു ചികരത്തിൻ കെട്ടഴിഞ്ഞങ്ങമിങ്ങും
ചിതറിയൊത്താൻ മോഷാമെഴവി കെട്ടൻ തുടങ്ങെ
ബതകതുകമൊടംബോജാക്കുന്നൊരാക്കിൽ മന്ദ-
സ്തിതമൊടവളുടുത്തൊരാടയിൽ കയ്യു ചെച്ചാൻ 17

അരുതരുതയി, നീവിക്കുത്തഴിക്കെയ്ക്ക, കാണി
ക്കുത്തിതുപടിച്ചാളുംതോഴിമാർ നാക്കിനില്ലെ
തരുലതകളിൽനിന്നു തടവേകളിയാടാ
നൊരുമലർ മണികുഞ്ജംകണ്ടുത്താൻ വെച്ചുരിപ്പു. 18

വരികവരികനമ്മൾ ക്കിള്പ്പോര ങ്ങലീലാ
പരിചകളെനടത്താ" മെന്നുരച്ചാക്കമാരി
തപരിതമരയിലൂന്നാറംശുകന്താങ്ങിയും സ-
ച്ചരിതനടൈകരത്തെസ്സുപ്രഗതഭംഗ്രഹിച്ചാൾ. 19

ശ്രുതിമധുരമൊഴുക്കും കൃഷ്ണഗാനാമൃതത്തിൽ
സതിയൊരുവൾകളിച്ചിട്ടേററുപാടാൻ തുടങ്ങെ
അതിരസമമലൻതത്സ നരീക്കളെളാദരാമ-
ന്മതിമുഖമതിൽ മുത്തീട്ടേതുമാവാതെയൊക്കി. 20

അമചനടൈമുഖത്തിൽ കാന്തിപൂരത്തിൽ മുങ്ങി-
ക്കമനികൾകളിയാടിതാളമേളങ്ങളോടെ
സുമശരനിടവാടിപ്പൊന്നു ചന്ദ്രാസ്യമാർക്കു-
ഭമമൊടൊരവതാളംപററിടുംമട്ടിലൊക്കി. 21

അഴകെഴുമമലൻതൻ കാന്തിയാമാററിലക്കാർ-
കഴലികൾമിഴിയാം മീനങ്ങൾനീന്തിക്കളിക്കെ
ഉഴറിനൊരവയെല്ലാം വീണുപോയ് കാമദാശൻ
വിഴചെറുതിയലാതിങ്ങിട്ടുജാലത്തിനുള്ളിൽ. 22

മനസിജശരമേഃനരനരനരസംഹാ! വചഞ്താ
വനജമുഖികളെല്ലാംമായവൻമാറിൽവീണാർ
ഘനസുഭഗശരീരൻഗോപികാളിക്കടൻതാൻ
ഘനരസമരുളിതൻഃതനൊലിത്താമരാസ്യം. 23

പുനരപിയവരോരാപ്തത്വനാഭിരന്മാരിൽ
സ്തനതമുരുമിരിക്കാണ്ടാടിനാർപാടിനിന്നാർ
ഘനകതുകമിയന്നം കങ്കണാഭംകിലുണ്ടും
സ്വപനമഴകിൽമഴുണ്ടും താളഭേദങ്ങളുണ്ടാടും.

പരമപുരുഷനോടൊത്തീവിധംലീലയാടും
പരഭൂതമൊഴിമാർത്തൻപുണ്യമപുണ്യമോർത്താൽ
ചിരമനവധിജനമംവൻതപസ്സാൻഭയാഗീ-
ശപരരമിഹകൊതിക്കുസംഗമംതാനിതല്ലൊ. 25

ഭവനപതിമുക്കുനൂപുണ്ണപുണ്യാംഗിമാരാം
 യുപതികളൊട്ടമൊന്നിച്ചുക്കുരാസോത്സവത്തെ
 അവനിയിലതുനാൾകൊണ്ടൊട്ടുവാൻഭൃമിക്കും
 വിവരമൊട്ടമാരാഭൃന്മാരുമല്ലോവിളെത്തി.

26

അമരപതി, യശേഷാധിശപരൻതന്റെറലിലാ
 ക്രമമഴകൊടുകാണമാനങ്ങുവുന്മാടവിക്ടായ്
 ഗമനമതിനുറച്ചെന്നെന്താവാത്തകേട്ടി-
 ടമരരഖിലരംചെന്നങ്ങുവന്ദിച്ചുനിന്നാർ

27

ഉടനടിയവിടത്തിൽഭേരിതൊട്ടോരുനാനാ
പടഹമഹ! മുഴങ്ങീദിങ് മുഖംതിങ്ങിവിങ്ങീ
സ്ഫുടമൊരുതടവെന്ത്യ യുവർ തൻതമ്പുരാൻത-
ന്നടയപെരിയയാത്രക്കൊത്തൊരുങ്ങീസുരൈനം 28

കളകളമൊടിരമ്പിക്കൊണ്ടണഞ്ഞൊത്തുപോരും
കളമൊഴിജനമോടുംമറുദേവാദിരോടും
കളഭകലമതിൻകൂടസ്ഥനൈരാവതത്തിൻ
ഗളതലമതിചേറീടുണ്ടർകോൻയാത്രയായാൻ. 29

ഭരിതകതുകരായും തമ്മിലാണോരുകളീ-
പരിമുകളിൽവളന്നീടുന്നൊരാമോദമോടും
തപരിതഗമനമാനും വാദ്യഘോഷംകലനും
പെരിയദിവിഷഭാദ്യന്മരഹോ! യാത്രചെയ്താർ 30

അകലുഷനളിവർണ്ണൻക്രീഡചെയ്യുന്നകാടിൻ
മുകളിലവരണഞ്ഞൊരപ്പൊഴാബ്രഹ്മനെയും,
സകലമുനികളേയും, തൻഗണംചേർന്നിൻ-
മകളുടെവനേയുംമുന്നമേപോന്നുകണ്ടാർ 31

ഹഹ!സുമധുരഗീതംപാടിയുംഹസ്തതാള-
പ്രഹരണസമുദീർണ്ണംകങ്കണകപാണമോടും
വിഹരണരസപൂർണ്ണമോടുവെച്ചും, കളിക്കും
സുഹസിതമുഖമോടുംകാൽചിലമ്പൊച്ചയോടും 32

അരയിലുടനിഴിഞ്ഞുന്ന്ീടുമാക്കാഞ്ചിയോടും
തരളമിഴികൾകൊണ്ടും മന്ത് ജ്ഞാനമെങ്കിലും
സരളമളകജാലം, തേൻനകൻ അപരത്ന
മുരളമളികൾപോലെ വെൺ ഹാലെ പരിഞ്ഞു. 33

സരസിജമുഖിമാരാമാപ്തരന്ധ്വരീജനത്തിൽ
പരമസുകൃതവല്ലീജാ ഗമാം സൽഫലത്തെ
ഹരമുഖരഭിവിക്ഷിച്ഛാതിനാർ “ഹന്ത! ഗോപി-
നിരകൾസുകൃതപാരാവാരമുക്താഫലങ്ങൾ” 34

കരളിൽവഴിയുമാനന്ദത്തെൊടും ഭക്തിയോടും
മുരഹരതിരുനാമോൽഘോഷണത്തൊടുമല്ലോൾ
സരസമഹ! തുടന്നാർനന്തനാളങ്ങൾവീണാ-
ധരമുനിമുഖർ മുറുകമ്പമോടംബരത്തിൽ 35

പെരുമുരയെഴുന്നീയുത്സവംകണ്ടുകണ്ണീർ
പെരുമഴപൊഴിയുന്നതു-ഭിവ, രാനന്ദമഗ്നർ
ഉരുര സമൃദ്ധത്തിൽ പാരിജാതാദിസുന്ദര
തെരുതെരസുരർമുക്കിക്കണ്ണനിൽതുവിടുന്നു 36

സരഭസ, തു, നരംകേൾക്കുമാറായി, ഭേദി-
മുരജ പാദനാണീവാളുഭേദങ്ങൾവാനിൽ
സരസമഹ! മല്ലോൾസാമഗാനംതുടന്നാൻ
നിരസം 37

അവനകുശലനീശൻതന്നെവാഴ്ത്തുന്നമോക്ഷാ-
 സ്വമമിതമുയർന്നുദ്യോവിലനീവിധത്തിൽ
 അവശതയനുഭവംസ്മരണമേകദാ!വിൻ
 യുവതികളുരചെയ്തരാത്രിപൂജിപ്പുകാരം 33

“കമലമുഖികളാമീവല്ലവീ ഭഞ്ചയത്തിൻ
 സുമധുരസുഭഗതപങ്കാണിലിനമ്മളെല്ലാം
 അമരണമിവർതൻകാൽ കൂപ്പിദാസ്യം താങ്ങുന്ന
 ക്ഷമയി,ലിവർഭജിക്കുംഭാഗ്യമേഭാഗ്യമാതൻ 34

അമരതയിതുന്നമ്മൾക്കെന്തിനീഗോകലശ്രീ-
 സമരമണികളല്ലൊപ്പർണ്ണപുണ്യാങ്കുരങ്ങൾ
 സമകൾബഹുസഹസ്രംമണിയിൽവാണല്ലമീനി-
 സ്സമസുഖമൊരുമാത്രക്കെങ്കിലുംകയ്യിലാമോ? 40

പരനൊടുസമമാരാലീവിധംകേളിയാടാൻ
 ചിരസുകൃതിനിമാരാംഗോപിമംകെന്തിയാകും
 തരമിതുവരെയുംകൈവന്നതില്ലവ! പുണ്യം
 കരകവിയുമൊരിക്കലും നിമാർവെൽവുതാക! 41

പ്രിയമൊടുനിജകൈത്താൻ കൈണ്ടുമന്ദമന്ദമന്ദം
 പ്രിയകളുടെ പൊൽത്താഴ്ചയുജസേവമെല്ലാം
 നിയതമവരിലുന്മാദത്തെയുണ്ടാക്കിടുംമാർ
 മയമൊടുമവനൊപ്പിടുന്നു കൈകളിമാരേ! 42

ഇതര, നിജമുഖാഭോജത്തിലാക്കേശവൻ തൻ
വിതതരുചിവിളങ്ങുതുമുഖംചേർത്തുവെച്ചു
ബതപകുതിപവച്ചുള്ളോരുതാബുലമരറം
ചിതമൊടുനിജവായ് കൊണ്ടങ്ങുടൻവാങ്ങിനില്പു 43

നടനവിവശയായിട്ടേക. വൈകുണ്ഠനെബ്ഭു-
തമതിലുപവേശിപ്പിച്ചുമന്ദം തദേക
ഉടനെയഹ' ശരിക്കുന്നേരമംഭോരുഹാക്ഷൻ
തുടകളെയതിമോദാൽ തൊട്ടുതാവുന്നകാമിൻ 44

പര. പരനടൈപുമെയ് പൂർകിപൂർണ്ണാനുരാഗം
ധരയിലിതശയിപ്പു നല്ല പൂമെത്തയൊന്നിൽ
ചിരമധരസുധാസപാദത്തെൊട്ടും, ഹന്ത! പാർത്താ-
ലുരപെരുമിവരുന്നമെക്കാളഹൊ! ധന്യധന്വ 45

കിളിമൊഴിയൊരുവരുകാലസ്യ മേരുന്നകണ്ടാ-
ത്തളിർതന്നനിജവക്ഷഃസ്സാദുഃപർത്തംബുജാക്ഷൻ.
തെളിവൊടുകളിർകാററാഃ ചുലവീശിക്കൊടുത്തും
നളിനമിഴിയെ, നോക്കൂ, വിശ്രമിപ്പിച്ചിടുന്നു. 46

പ്രമദകളുടെകൊങ്കണിലെക്കുങ്കുമച്ചാ-
ർത്തമലനടൈരസ്സിൽ പാറിയും കണ്ടിടുന്നു.
രമണികൾമണിമാരാം ഗോപിമാരോടുവായ്ക്കും
പ്രമദകലിതരാഗം ചോൻപോരുന്നപോലെ". 47

സ്മരശരണിരയേറേറേറേറവുമാഴ്കിനില്ക്കും
സ്മരപുരവരനാരിവള്മേവം വദിക്കെ
സ്മരസ്ഥല! തൂടന്നാൻ പിന്നെയും കേളിയോരോ-
തരമവിടെമുകുന്ദൻ സന്ദരിപ്പുമോട്ടം

48

മിളിതകുതുകമോടും, സ്രസ്തധമ്മിപ്പമോടും,
 ഗളിതവസനമോടും. വിനപുഷ്പങ്ങളോടും,
 ലളിതചലനമോടും, താളമളങ്ങളോടും,
 കളികളിലിളകീടും പാർവ്വലഭവനപരമാടും,

49

ഉതിരുമമഹാ നാശീമുഖാംഭോജഃമാതം,
പ്രതിനവമതിലുണ്ടാം സപദബിന്ദുക്കളോടും,
മതമുഖിമണിമാരും മാധവനാരുമംഗം-
പ്രതിയഴകൊഴുകുംമാറീവ ധംക്രീഡയാടിയുഗമകം 50

അ ചരനവധിനേനരംചെയ്തപിലാവിലാസം--
 ലവശതചരതാന്നിട്ടൊട്ട ച ശ്രാന്നിയേല്ക്കാൻ
 അവനിയിലുപവേശിച്ചീടിനാ, രംബദത്തിൽ
 ധവളമിളകിമിന്നുമിന്നവിൻ നാലുപാലെ

51

ഉടനവിയെത്തുണ്ടാക്കിത്തന്നുമാറി-
 കടയൊരുപട്ടവാക്കുതന്നായ് മന്ദവാതം
 ഉടൽവിനയസമേതംമെല്ലെമെല്ലെത്തലോടി
 സ്വപ്നമവരൊടിവണ്ണംചൊൽകയാണെന്നതോന്നം

“പെരുങ്കിയൊരുതളർച്ചക്കെന്തിനിമട്ടുകീഴായ്”
 മരുവുവതിവിടത്തിൽതുവിയുപ്സരനിങ്ങൾ
 നിരുപമഗുണമാളംനല്ലകാളിന്ദിചാര-
 തരുളവതിലിറങ്ങാം മുങ്ങിടാംസാദമാററാം. 53

നിഗമനിയമിതാവിൻസംഗമാനന്ദമൽക്കരം
 വിഗതകലുഷമാരാം ഗോകുലസ്മിസമേതം
 ഭഗനിധിയുടെസംഗത്തിങ്കലത്യാശയാനിം-
 ഗ്ലഗയിവനെയയച്ചുൻദൂതനായ് സപാഗതാകമ്പ്യാ”

അതിമുദഗതിയായ്താൻ പോന്നകാരേറററനേരം
 രതിയുമടിയൊഴുനൽസുന്ദരീവൃന്ദമേററം
 മതിയിലലിലലിച്ചാർ “നന്നുകാളിന്ദിയിൽസം-
 പ്രതിസലിലവിഹാരംകൃഷ്ണനോടൊത്തി” വണ്ണം. 55

കരുണകവിയുവാനാംകണ്ണനാഭകുതരാകും
 തരുണികളുടെകാമംസർവ്വചുംപാർത്തറിഞ്ഞു
 ഉരുരസമചരോടൊത്തേറുകാളിന്ദിനോക്കി
 തെരുതെരെന്നടകൊണ്ടാൻ, ഭക്തദാസ്യംവരിച്ചുൻ

സരസമവരണത്താരകുജാതീര, മഃപ്ലാശം
 നിരവധിനിജകല്ലോലങ്ങളാ, കൈകൾനീട്ടി
 ചരണമതിചടിഞ്ഞുംകൊണ്ടുതാനാഗതകായ്
 സരഭസമഭിവാദ്യംചെയ്തയാമാസുരവന്തീ 57

കരളിലമിതമായ് തീർന്നൊരത്യാശയില്ലോ
കരതലഗതമായിത്തീർന്നതിൽതുഷ്ടിയോടെ
തിരകളികൂടിയന്നാൾവെണ്ണരച്ചാൽതണിത്തൊ-
സ്സരസതടിനീതുവീമത്ത് ജ്വാലമന്ദഹാസം 58

പരിവൃദ്ധ പശുപന്തന്നംഗസംഗത്തിലാശാ-
ഭരിതമതിയടങ്ങാതക്കുമാ വേഗവേഗം
വരിക, വരികയെന്നായ് ഭംഗഹസ്തങ്ങളാൽ നിർ-
ജ്ഞധരിണിയവൾവിളിച്ചീടുന്നുവെന്നുനിനക്കാം 59

ജലജനീരകളാകും കഡ്മളച്ചാത്തിനാലീ-
ജലജനയനനോടായഞ്ചലീബന്ധമാടും
അലസതകലരാതിങ്ങോട്ടിറങ്ങേണമെന്നാ-
യലമവളതിഭക്ത്യാ പ്രാർത്ഥനചെയ്തയാകാം. 60

ഹരിസുതയിലിപണ്ണവുംഗൃമാംഭാവമെല്ലാം
ഹരിവിരവൊടുവീക്ഷിച്ചുരിടുംകൂറിയന്നു
തപരിതമിതിലിറങ്ങിട്ടിന്നനമുങ്ങൾശാഃതാ-
ദികളൊടുമിണങ്ങി ചെയ്തതാ;നെന്നറച്ചാൻ 61

ഉദിതമമിരമോദംകൊൾകയാലുന്മദിച്ചാ-
മദിരമിഴികളെല്ലാമാഹൃഷീകേശനൊത്തു്
നദിയിലുഴറിയോടിച്ചാടിനാർവേഗവേഗം
ഏദിപെരുക്കിയതാപംനീങ്ങുവാനെന്നപോലെ 62

പ്രണയമസൃണമാകുമെന് ജൂത്രപംഡരിക്കും
കണവനൊടുകലൻറംകെതതു കമ്പാരമാൻറം
ഗുണഗണമണിമാരാം ചാരുഗോലാകനാരി-
ഗണമഹാ! കളിച്ചാർന്നീന്തിയുംകൂളിയിട്ടും. 63

ഉപചിതകുതുകം പൂണ്ടുബുകോരിക്കരത്താൽ
ചപലതയൊടൊഴിച്ചും തങ്ങളിൽഭംഗിയോടെ
'ചപലമിവളെയൊരുത്തൊട്ടിടാ'യിത്തരത്തിൽ
ദിപഗമനകളോരോവീരവാഭംപറഞ്ഞും, 64

പരമസുഖമിയന്നും തമ്മിലാശ്ലേഷമാൻറം
സരസചടലമാകുംവാക്യമോരോന്നരച്ചും
സരളമധുരഗീതംപാടിയും മേളമാൻറം
കരചരണയുഗങ്ങൾ കൊട്ടൊരാലസ്യമേറും, 65

പുഴയുടെയടിയോളംമുങ്ങിയുംകാളമോച-
ക്ഷുലികൾകരതാരിൽപുഴിവാരിപ്പിടിച്ചു
അഴകിനൊടുനിവൻറം 'നിങ്ങളീമട്ടുചെയ്യാൻ
കുഴയു' മിതിപറഞ്ഞുംമാനമേററുനടിച്ചും, 66

സരസിജമുഖിമാരുത്തസ്തരിത്തികലംഭോ-
ധരസുഭഗശരീരൻതാനുമേവംകളിക്കെ
സുരതരുസുമജാലംകോരിവാരിച്ചൊരിഞ്ഞാർ
ചിരമുപരിനിരന്നോർ, വാഴ്ത്തിടുംഘോഷമോടും. 67

പരമപുരുഷനാത്മാരാമനെന്നാലുമേററം
 പരവശതനടിച്ചുംപ്രേമപുരംകലനും
 പരഭൃതമൊഴിമാരൊത്തിവിധംക്രിഡയാടി
 പരമവിഷയിയെപ്പോൽപാരമാ നന്ദമാൻ 68

ജനിമൃതിമയമാമിസ്സിന്ധുവിൽപെട്ടുവല്ലാ-
 തനിശമുഴലുവോരെക്രളമേററുംമുകുന്ദൻ
 ധൂനിയിലധികനേരംചെയ്തലീലക്കുശേഷം
 പനിമതിമുഖിമാരൊത്തറിനാൻതീരദേശം. 69

സുരഭിലസുമഗന്ധംസർപ്പവുംസംഭരിച്ചും
 സരസമമൃതശൈത്യം മെയിലെല്ലാംനിറച്ചും
 തരളതയൊടണഞ്ഞാനപ്പൊൾ മന്ദാനിലൻ മ-
 മ്മരമൊടുനദിതൻതീരത്തെയും പൂവനത്തിൽ 70

വടിവൊടുനടകൊണ്ടാൻപിന്നെയുംപങ്കജാക്ഷീ.
 മുടിയണിമണിമാരോടൊത്തുമവൃതരൂപൻ
 കൊടിയകുതുകമോടുംമത്തമാതംഗർ, തൻതൻ
 പിടികളൊടുനടക്കുംപോലെയക്കാനനത്തിൽ 71

അനുദിനമനുരക്തസ്രീജനത്തിൽനടുക്കാ-
 യനകനുസമമായ്ത്താൻവാണീടും സത്യകാമൻ
 ദനുജരിപുരമിച്ചാൻ പത്രികാപൂർണ്ണമായോ-
 രനുപമരുചിശ്രീശർപ്പരീസർപ്പമേവം 72

അവനിയിലറിവേറുംസദ്രസജ്ഞൈഃപരമോത്തം
നവരസവുമതല്ലെന്താക്കയുണ്ടോരസങ്ങൾ
അവയവിലമമനം പൂണ്ടുനന്നായ് രമിച്ചാ-
നവനമലശരൽക്കാലത്തിലാരാധ്യതോരം

73

സ്തരനടെവിജയശ്രീരൂപമാരായനാരി-
നിരകളൊടുകലർന്നിമട്ടുരാസോത്സ ചത്തിൽ
സുരതവിധികളെല്ലാമാചരിച്ചെങ്കിലുംതൽ
സുരപതിസഹജകൽസൗരതന്മയമത്രേ

74

അഹിതകലുഷധർമ്മങ്ങൾക്കൊരേശരൂവായും
വിഹിതസകലധർമ്മങ്ങൾക്കൊരേമിത്രമായും
മഹിയിലവതരിച്ചാനല്ലയോമാനഷൻതൻ
മഹിമയൊടുമഹേശൻസച്ചിദാനന്ദരൂപൻ

75

എവനുമിഹനിനച്ചാലന്യദാരാഭിമർശ-
രൂവണവുമതിമാത്രംപാതകംചേർപ്പതല്ലൊ
ശിവശിവ!യതുകൊണ്ടാവേദശാസ്ത്രാദിയച്ചാ-
രവമൊടപവദ് പൂതദപിധാചാരമെല്ലാം

76

ദുരിതപഥമടച്ചുംസത്സദാചാരമാഗ്ഗം
പരിചൊടുത്തെളിയിച്ചുംധർമ്മരക്ഷാഭിചെയ്യും
ഹരിയുലകമശേഷംകാക്കവേ,യെന്തുവാൻദു-
ഷ്ടരിതമിതികുറിച്ചുതന്മഹജ്ജീവിതത്തിൽ

77

ഭവനരചനരക്ഷാനാശകത്വരൂപമേവ-
 നവനമധമകർമ്മചെയ്തിലെന്തത്ഥമേവം
 ധ്രുവമഖിലജനത്തിന്നാമഹാത്മാക്കൾ ചെയ്യു-
 നാവ, നിജപരമാദർശങ്ങളായ് തീരു? ജ്ഞാ 78

ബ്രജകുലതിലകൻ സസ്രാപ്ത കാമൻ നിനച്ചാ-
 ലജനവനഹ! യോഗക്ഷേമമെന്നും വഹിപ്പോൻ
 നിജഹൃദി പുനരെന്നോത്തേവമാം നിന്ദൃകർമ്മ-
 ബ്രജമഴികൊടുചെയ്തു ഗോപനായ് ഗോഷ്ഠത്തിൽ 79

പരമപുരുഷകർമ്മ നിന്ദൂമോയെന്നശങ്കാ-
 കരമൊടഹഹ! യെന്തിമട്ടു നീ ചർച്ച ചെയ്തു
 നര! തവമിഴിയുണ്ടോ കാണുവാൻ സർവ്വലോകേ-
 ശപരനടയൊരു കർമ്മങ്ങൾക്കെഴുംഗ്രന്ഥതത്വം 80

ശരിതവഹൃദയോന്തേകഃസകാലൻ റകർമ്മ-
 പ്പെരിമകളിലധർമ്മാശങ്കയുണ്ടെങ്കിലാട്ടെ
 പരിണതമതിയായ് നീ ചർച്ച ചെയ്താലു മെന്നാൽ
 പരിഭവമതിലേല്ക്കാ; ശങ്കപോകേണ്ടതല്ലൊ. 81

നിരവധി നിജലോക ക്കിച്ഛയേകുന്ന സാക്ഷാൽ
 സുരവന്തരുതുല്യൻ തന്നെയല്ലോ മകന്ദൻ
 കരളിലഭിലഷിച്ചാലാത്മഭക്തർക്കതെല്ലാ-
 മരമരുളണമെന്നാണമൃതൻതൻ റസരൂപം. 82

ചിലസമയമധർമ്മം ചെയ്തുകാണുന്നസാക്ഷര-
 ലുപകിന്നപതിമാരാമീശപരനാരുമെന്നാൽ
 അലമതി, ലവദോരതജസപിമാർ, സർവ്വഭുക്താം
 ജപലനസമ, മേല്ക്കാദോഷമില്ലീഷലേതും 83

പരമലകിലൊരിക്കൽപോലുമുള്ളാലുമീശ-
 തരനൊരുമവനുമേവംചെയ്യാലാ; ചെയ്തുപോയാൽ
 ക്ഷരമവനദൃശംതാൻജ്ഞാനമില്ലായ്കയാ, ലാ
 ഹരസമമൊരന്യൻക്ഷേപമുണ്ടാൽകണക്ക. 84

അരുളവതചിലംതാൻസത്യമാണീശപരനാർ
 പെരുമയുടയതൽകർമ്മങ്ങളും സത്യമത്രെ
 അരുളവതിനതുല്യംകർമ്മവുംചേർന്നുണ്ടാ-
 ലൊരുവനമതുചെയ്യാനീഷൽവേണ്ടതുമാർത്താൽ

അകതളിരിലഹങ്കാരാദിതാൻതെല്ലമില്ലാ-
 ത്തകലുഷനഗുണംചെയ്തിടിച്ചെന്തർഥമുണ്ടാം
 സകലകലുഷകർമ്മസർവ്വഭാചെയ്തിലെന്തേ
 വികലത; സകലാത്മാക്കൾക്കുതുല്യംസമസ്തം 85

പരമപരഗുണങ്ങൾക്കീശിതാവാണു, വിശപം-
 ഭരണമിതമനോജ്ഞൻരാസലീലാവിലാസി
 വിരവിലവനപാർത്താൽമംഗളാമംഗളത്തിൻ
 വരവതിതരതുല്യംതന്നെ, രണ്ടുംസമാനം 86

ചിരമരിയൊരുയോഗപ്രാഭവംകൊണ്ടുചിത്താ-
 ന്തരമതിലഖിലാത്മാവച്യുതൻതന്നായോർത്തു
 പരവശതകളുണ്ണുംബന്ധമെല്ലാമരുന്നും
 പരമസുഖമശിക്കുംജ്ഞാനിയും, തൽപ്രഭാവാൽ 88

ഹരിയുടെചരണാംഭോജത്തിൽനിന്നുംമരണം
 ചൊരിവതധികമുണ്ടുമുത്തരായ് കേശവന്റെ
 ചരിതമഹാഹ!പാടുംഭക്തരും, ഭംഗതുല്യം
 ഹരിചിന്താടുചരിപ്പുപാൽലേബന്ധമെന്തു 89

ഇതിമഹിമയെഴുന്നോ, നില്ക്കുപാലാണൊരാത്മ-
 ഇതിമ, നഖിലമാശാപാശമുക്കുതൻവിശുദ്ധൻ
 ഗതിയഖിലജനത്തിന്നോകുവാൻബദ്ധനൊസം-
 സൃതിയിലഹ!യവൻതാ, “നേകമേവാഭിതീയൻ” 90

ഭവനഹൃദയസംസ്ഥൻമാധവൻഭക്തരത്നമി-
 ച്ചവനപടുതചേന്നും മാനഷം രൂപമാന്നും
 അവനിയിലവതാരം ചെയ്തഹോ!മന്ത്രിനൊക്ക-
 നവ പലതുമിവണ്ണുചെയ്തിടുംലീലയല്ലൊ 91

വ് കസിതമുലകത്തിൻകാരകൻതൊട്ടുകീഴോ-
 ടുകലുമൺവരേക്കു ജ്ഞാനാനാപ്രപഞ്ചം
 സകലവുമുയരുന്നഭക്തരായ് സച്ചിദാത്മാ
 സകളനുടെചരിത്രം കേൾക്കയാലെന്തെന്നും 92

അതിതാവിഷയാഭോഗത്തിലാസക്തമാകും
മതിയെഴുമവരും കട്ടൽഗരിപ്പാൻമുകുന്ദൻ
പ്രതിനവമഴക്രമംമാറശൃംഗാരകമ്ം
ക്ഷിതിയിലഖിലനന്മക്കാചരിച്ചാൻവിചത്രം! 93

ഒരു കട്ടകിൻപോലുംകൃഷ്ണനിൽഭോഷമാന്തി-
ലൊരുപതുപന്മേരുംമായരൻവൈഭവത്താൽ
കരുതിയെവനുഭവം മാനസഹന്ത!തൻതൻ
തരുണികളരികത്തിൽത്താൻവസിക്കുന്നുവെന്നായ്

കരളിലഭിലംവിളിലാരു, മെന്നാകിലുംഭാ
സ്കരനടവരഭവതുക്കൊല്ലമെത്തുന്നകണ്ട
പരനടയനുവാദംവാങ്ങിയാഴ്ഗ്വാപനാരി-
നിരയുടനൈടന്നാരാത്മഭഗഹങ്ങളുനോക്കി. 95

ആരാത്മാരാമനാംശ്രീഹരിയുടെമധുരം
രാസലീലാത്സവംത-
രപാരാസാരംഗ്രഹിക്കാജ്ഞിലുമിതുപടിവ
ർണ്ണിക്കയോഭകൾക്കതാനോ
നേരായ്ചെയ്യുന്നു, ശമ്ഭത്തൊടുമതുലപരാ-
ഭക്തിവാരാകരത്തിൽ
പാരാതാണ്ടീടുമായാൾക്കഹിതഭവഭയ
ശ്ലേഷമേശാതെവാഴാം

അഞ്ചാംസർഗ്ഗംകഴിഞ്ഞു

